

Činnosti v lesnom hospodárstve

Vykonávanie činnosti v oblasti poľnohospodárskej výroby a lesného hospodárstva a zdaňovanie príjmov

Ing. Marta Boráková

V tomto príspevku sa budeme zaoberať viacerými oblasťami súvisiacimi s výkonom poľnohospodárskej výroby a lesného hospodárstva ako je:

- spôsob vykonávania činnosti
- vysvetlenie pojmu urbár
- spôsob zdanenia príjmov
- uplatnenie daňových výdavkov
- tvorba rezervy
- platenie preddavkov
- účtovanie a predkladanie účtovných výkazov
- dohody mimo pracovného pomeru
- povinnosť registrácie daňového subjektu
- povinnosť používania ERP
- poskytovanie dotácií a príspevkov.

1. Spôsob vykonávania činnosti v oblasti poľnohospodárskej výroby, lesného a vodného hospodárstva

Od správneho posúdenia spôsobu hospodárenia na pôde závisí následné zdaňovanie príjmov plynúcich z týchto činností.

V praxi sa stretávame s viacerými spôsobmi hospodárenia na pôde, sú to:

1. pozemkové spoločenstvo s právnou subjektivitou,
2. pozemkové spoločenstvo bez právnej subjektivity,
3. združenie podľa § 829 a nasl. Občianskeho zákonníka (ďalej len „ObčZ“),
4. prenájom pôdy.

Fyzické osoby môžu na pôde hospodáriť

1. ako podnikateľské subjekty,
2. ako občania.

Podnikatelia vykonávajú svoju činnosť dvoma spôsobmi

1. ako samostatne hospodáriaci roľníci,
2. ako členovia pozemkových spoločenstiev.

Príjmy, ktoré plynú vlastníkom pôdy z poľnohospodárskej výroby, lesného a vodného hospodárstva ako príjmy z podnikania, zaraďujeme z hľadiska zdanenia podľa § 6 ods. 1 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o dani z príjmov“). Patria sem príjmy plynúce z činnosti vykonávanej

- podľa § 12a zákona č. 105/1990 Zb. o súkromnom podnikaní občanov v znení zákona č. 219/1991 Zb. bez ohľadu na to, či samostatne hospodáriaca osoba je zapísaná v obchodnom registri, alebo nie,
- podľa § 10 zákona č. 181/1995 Z. z. o pozemkových spoločenstvách.

Poľnohospodárskou výrobou, ktorá je vykonávaná samostatne hospodáriacim roľníkom, ktorého činnosť spočíva vo vykonávaní poľnohospodárskej výroby vrátane hospodárenia v lesoch a na vodných plochách, rozumieme:

- výrobu výrobkov poľnohospodárskej výroby s cieľom získania trvalého zdroja príjmu, najmä ich predajom,
- vykonávanie úpravy alebo iného spracovania svojej poľnohospodárskej produkcie,
- poskytovanie príležitostných prác alebo výkon v súvislosti s poľnohospodárskou výrobou, pri ktorej sa využívajú prostriedky a zariadenia slúžiace poľnohospodárskej výrobe.

Samostatne hospodáriaci roľník vykonáva poľnohospodársku výrobu ako podnikateľskú činnosť. Aby bola určitá činnosť podnikaním v zmysle zákona, musí mať nasledovné znaky:

- a) sústavnosť,
- b) samostatnosť,
- c) vo vlastnom mene,
- d) na vlastný účet,
- e) cieľom dosiahnutia zisku.

Podmienkou je, aby boli všetky uvedené znaky naplnené súčasne.

Sústavnosťou sa rozumie pravidelnosť alebo opakovanosť činnosti, preto podnikaním nie je príležitostná zárobková činnosť [§ 8 ods. 1 písm. a)].

Samostatnosť znamená, že ten, kto vykonáva podnikateľskú činnosť, sám rozhoduje o jej spôsobe, rozsahu, o dobe a mieste výkonu činnosti.

Výkon činnosti **vlastným menom** znamená, že podnikateľ vykonáva podnikateľskú činnosť pod svojím obchodným menom, pod ktorým je zaregistrovaný. Obchodné meno fyzickej osoby je jej meno a priezvisko.

Výkon činnosti na **vlastnú zodpovednosť** v zmysle Obchodného zákonníka (ďalej len „ObchZ“) znamená zodpovednosť podnikateľa za porušenie podmienok zmluvy a právnych predpisov, ale aj zodpovednosť za úspešnosť podnikateľskej činnosti, t.j. dosiahnutia zisku alebo straty.

1.1 Pozemkové spoločenstvá – urbáre

Zákon č. 181/1995 Z. z. o pozemkových spoločenstvách upravuje vznik, právne postavenie, hospodárenie a zánik pozemkových spoločenstiev.

Pozemkovým spoločenstvom sa rozumie:

- a) lesné a pasienkové spoločenstvo vlastníkov podielov spoločnej nehnuteľnosti, na ktoré sa vzťahovali právne predpisy o úprave právnych pomerov majetku bývalých urbárikov, komposesorátov a podobných právnych útvarov, ktoré sa vydali podľa osobitných právnych predpisov a boli obnovené ku dňu účinnosti zákona o pozemkových spoločenstvách,
- b) lesné spoločenstvo, pasienkové spoločenstvo alebo pozemkové spoločenstvo založené podľa osobitných predpisov,
- c) pozemkové spoločenstvo založené podľa tohto zákona.

1.1.1 História vzniku urbárov, urbárske právo

Pod urbárskym právom rozumieme súbor platných právnych noriem, ktoré upravujú osobitný druh pozemkovo-právnych vzťahov, ktoré sa týkajú lesného a pasienkového majetku, s prihliadnutím na spoluvlastnícky podielový režim, ktorý vznikol pôvodne roľníkom s cieľom spoločného zabezpečenia hospodárenia.

Urbárske právo upravuje

- režim vlastníckych vzťahov na základe podielového nedeleného spoluvlastníctva,
- systém spravovania spoločných záležitostí spoločného majetku.

Formou, ktorá predchádzala tomuto druhu spoluvlastníctva boli urbáre, ktorých právnym základom bol urbársky patent z roku 1853 vydaný viedeňskou vládou, pričom sa uplatňovali aj ďalšie formy užívania pôdy, ktoré sa pridrižovali vo veľkej miere pravidiel obyčajového práva.

Súčasný zákonodarstvo rešpektuje existenciu predmetných foriem, dáva im však jeden spoločný rámec jednotným zákonom, ktorým je zákon o pozemkových spoločenstvách č. 181/1995 Z. z.

Základné pramene urbárskeho práva sú:

- zákon č. 181/1995 Z. z. o pozemkových spoločenstvách, ktorý komplexne upravuje urbárske právo a je tzv. urbárskym kódexom,
- Občiansky zákonník,
- zákon č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom,
- zákon č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) a k nemu vydaná vyhláška Úradu geodézie, kartografie a katastra SR, ktorou sa vykonáva katastrálny zákon,
- zákon č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách v znení neskorších predpisov.

Pre riešenie sporov pri určení subjektu vlastníctva sú často dôležité predpisy platné v minulosti, a to:

- zákonný článok XIX. z roku 1898 o štátnom spracovaní obecných a niektorých iných lesov a hôľ, ako aj o úprave hospodárskej správy spoločne užívaných lesov a hôľ, ktoré sú nedeliteľným vlastníctvom komposesorátov a bývalých urbarialistov,
- zákonný článok X z roku 1913 o nedeliteľných spoločných pasienkoch, ako aj
- zákonný článok XXXIII/1913 o predaji niektorých štátnych nemovitostí, prípadne o zamenení týchto,
- zákon č. 81/1949 Zb. o úprave právnych pomerov pasienkového majetku bývalých urbárikov, komposesorátov a podobných právnych útvarov,
- zákon SNR č. 2/1958 Zb. o úprave pomerov a obhospodarovaní spoločne užívaných lesov bývalých urbárikov, komposesorátov a podobných útvarov.

1.1.2 Čo rozumieme pod pojmom urbár

Urbárom rozumieme organizačnú štruktúru pozemkového spoluvlastníctva spravidla v rámci jednej dediny s patričným usporiadaním využitia pozemkov členmi urbárskeho spoločenstva. Podstata a zmysel urbáru boli dané v minulosti, kedy sa urbárom rozumel súpis poddanského majetku a povinnosti poddaných voči zemepánovi. Takéto súpisy sa vykonávali napr. na západnom Slovensku už v 13. storočí. Najstarší známy urbár je obsiahnutý v štatúte záhrebskej kapituly už z roku 1334. Zachoval sa aj doklad o novohradskom urbáre z roku 1355 a z roku 1410 je slatinoočovský urbár. Urbár znamená pôvodne to, čomu dnes hovoríme pozemková kniha ako nástroj evidencie poddanskej pôdy.

Aby sme pochopili zmysel urbáru, musíme si objasniť spôsob jeho vzniku. V období stredoveku, boli na jednej strane pozemky rustikálne – poddanské a na druhej strane dominikánske – panské.

Dominikánska pôda bola vo vlastníctve zemepánov, príp. panovníka alebo cirkvi, kde zemepán zabezpečoval výrobu priamo a na tieto pozemky povinne chodili poddaní robiť. Okrem toho bola pôda priamo obhospodarovaná poddanými, ktorí museli za túto pôdu odvádzať napr. desiatok panovníkovi, zemepánovi alebo cirkvi. Rustikálnu pôdu odovzdával zemepán do priameho užívania poddaným, ktorí museli za to robiť aj na panskom. Tieto feudálne pozemkové vzťahy sa postupne stabilizovali a spisovali.

Urbárstvom sa teda nazýval pomer medzi zemepánom a poddaným. Osoby, ktoré patrili do stavu poddaných a podliehali právomoci zemepána, sa nazývali urbárnici alebo urbarialisti. Názov urbár je odvodený od latinského slova urbs, t.j. mesto, ale latiské urbárium znamená mestskú pozemkovú knihu, teda knihu, ktorá obsahovala zoznam pozemkov a na ne sa viažucich povinností poddaných.

Urbárska pôda je dnes lesná pôda a pasienky, na ktorú sa vzťahujú predpisy urbárskeho práva, t.j. režim spoločného využívania, a ktorá je ako urbárska evidovaná. Pôvodne mala táto pôda iný charakter aj iný právny režim. Do revolúcie v roku 1848 bola vlastníctvom zemepána a viazala urbárnika na prácu. V tom čase bola urbárskou aj ostatná pôda, ale poľnohospodárska pôda, teda pozemky mimo lesov a pasienkov, sa zrušením poddanstva priamo rozdelila na parcely do vlastníctva rodiny každého poddaného.

V praxi to znamenalo, že ucelený lán sa rozdelil krokovaním – vznikli tzv. krokárske mapy v evidencii nehnuteľností. Podiely z urbárskeho celého pozemku sa zapísali v roku 1855 do pozemkovej knihy, a tak zapísali „majetkovú podstatu“ s uvedením výmery a zaznamenaním na mape.

Majetková podstata je v urbárstve daná predovšetkým pasienkovou pôdou a lesnou pôdou. Ak by sme chceli vymedziť urbárske práva, musíme vymedziť urbársky majetok, teda či ide o lesnú pôdu alebo pasienok, alebo iný urbársky majetok, prípadne prevádzka viazaná na urbárky pozemok (napr. salaš). Urbárske právo sa vzťahuje len na urbársky majetok, nie na iný obecný, štátny, alebo súkromný majetok občana.

U urbárskeho práva je podstatné určenie subjektu vlastníckeho práva, ide o otázky uznania práva urbárnika na príslušný majetkový podiel; hlavne je podstatné vyriešenie právnych otázok uznania práva urbárnikov na príslušný majetkový podiel a hlavne právne otázky scudzovania urbárskej pôdy, t.j. dedičstvo, kúpa a predaj, darovanie alebo vyvlastnenie.

1.1.3 Urbárske vlastníctvo a vlastníctvo pozemkového spoločenstva

Urbárske vlastníctvo je osobitný systém právnych vzťahov ohľadne majetku, ktorý predstavoval pôvodné pozemky pridelené poddaným, ale nerozdelené do priameho individuálneho vlastníctva, ale zachované vo forme spoluvlastníctva, a to len pri lesnej pôde a pasienkoch. Predmetné pozemky sú samostatne evidované a je prísne chránené ich spoločné užívanie. Nie je možné, aby ktorýkoľvek zo

spoluvlastníkov mohol vyčleniť príslušnú plochu pre seba a na svoje meno. Takýto spôsob spoluvlastníctva si vyžaduje odborná správa lesov, s povinnou obnovou a plánovitou výrobou i spoločnou ochranou pred škodcami. Podobne sú takto evidované aj pôvodné pasienky, ako málo úrodné plochy.

Predmetom urbárskeho vlastníctva pri pôde je tá lesná pôda a pasienok, ktorý bol rozdelený pred dávnymi rokmi. Z uvedeného vyplýva, že ďalší občania so svojimi pozemkami si už nemôžu svoje pozemky premeniť na urbárske, na spoločné. Urbárskou pôdou je len tá pôda, ktorá je už dávno evidovaná ako urbárska a je zapísaná v majetkovej podstate, na liste vlastníctva a v evidencii ako urbárska. Túto pôdu nie je možné ľubovoľne z urbárskeho právneho režimu vyňať. Vlastníctvo doterajšieho vlastníka je možné zmeniť len napr. v prípade dedenia, kúpy a pod., ale aj vtedy sa nadobúdateľ musí o pôdu spoločne starať a stáva sa so svojím podielom spoluvlastníkom a opäť nedeleným, teda nemožno mu jeho získaný podiel vyčleniť, oddeliť alebo vymerať.

? Príklad

Občan zdedil po starých rodičoch 1,3 ha lesa. Túto časť lesa obhospodaruje spoločenstvo, ktoré mu odmieta vyčleniť podiel, s tým, že sa má stať členom spoločenstva.

Pri obhospodarovaní lesa sú vlastníci povinní postupovať podľa zákona o hospodárení v lesoch a štátnej správe lesného hospodárstva. V súlade s uvedeným je hospodárenie v lesoch chránené a vlastníci lesa toto zabezpečujú prostredníctvom odborného lesného hospodára. Hospodárenie je zabezpečené pomocou lesných hospodárskych plánov. Najmenšia výmera, pre ktorú sa zabezpečuje lesný hospodársky plán, je 5 ha. Občan vlastní len 1,1 ha lesa a individuálne hospodárenie na danej výmere by nebolo veľmi výhodné, preto odporúčame stať sa členom spoločenstva.

Na Slovensku je viac ako 400 000 hektárov urbárskych lesov. Tieto lesné plochy boli po revolúcii v roku 1848-49 prideľované roľníkom. Od roku 1871 sa na základe uhorského zákona stali tieto lesy vlastníctvom urbáriálnych spoločenstiev, a potom nedeliteľným spoluvlastníctvom roľníkov. Na území Slovenska v Hornom Uhorsku platili už v minulosti prísne predpisy súvisiace so zabezpečovaním riadneho a pravidelného hospodárenia v lesoch. Predmetné pravidlá sa vzťahovali aj na lesné pozemky, ktoré prešli do spoluvlastníctva roľníkov.

Vzhľadom na prísne zásady lesného zákonodarstva **museli roľníci užívať a obhospodarovať lesy spoločne a pod štátnym odborným dozorom**, ako to vyplýva aj z urbárskeho zákona XIX/1898. Tu sa prejavila gazdovská solidarita a rozvážnosť, a to najmä organizovaním urbárskych spolkov. Urbárske lesy slúžili obyvateľstvu ako zdroj drevnej hmoty, najmä na vykurovanie. Často dostávali majetkové podiely v urbárskom spoločenstve aj miestni činitelia, najmä učitelia, obecný úrad a pod.

Urbárske lesy sa stali predmetom záujmu štátu za čias socializmu. Sotický štát postupne obmedzoval ťažbu v záujme vlastníkov – urbárníkov, v roku 1950 urbárske lesy prešli do rúk organizácií štátnych lesov. Pretože sa uplatňovala zásada postupného odumierania súkromného pozemkového vlastníctva, zákon SNR č. 2/1958 Zb. zveril všetky lesy nachádzajúce sa na našom území do rúk štátnym organizáciám: štátnym podnikom Štátne lesy. Niektoré užívacie práva do výmery 50 ha prešli do vlastníctva družstevnej organizácie (JRD). Daný právny stav trval až do vydania zákona o pôde (reštitučného pozemkového zákona) č. 229/1991 Zb., ktorý zrušil citovaný zákon SNR č. 81/1949 Zb. a umožnil reštitučnou cestou pôvodným členom urbáriátu vrátiť ich podiely.

Zákonom č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku zrušil nielen zákon č. 81/1949 Zb., ale aj zákon SNR č. 2/1958 Zb. **Dodnes platný zákon č. 181/1995 Z. z. v znení neskorších predpisov jednoznačne vyhlásil všetky pozemky urbárskych pasienkov opäť za spoločné v podielovom spoluvlastníctve.**

V súlade s potrebami praxe urbársky právny režim postupne zakotvoval prijaté zákony v zmysle ostatných reštitučných predpisov. Pre urbárske právo bol ale najdôležitejší zákon č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového spoluvlastníctva, pozemkových úradoch a o pozemkových spoločnostiach. Predmetný zákon reštituoval urbárske právo a právne vzťahy v jeho systéme s nadväznosťou na zachované predpisy uhorského urbárskeho práva.

V zmysle reštitučného zákona oprávnenou osobou je fyzická osoba. Urbár ako spoločnosť nemá právo na reštitúciu. S cieľom usporiadania reštitučných nárokov a vstupu do obnovených užívacích práv sa krátko po účinnosti reštitučných zákonov oprávnení urbárnici zhodli na spoločnom postupe. Poverení funkcionári, ktorí zastupovali záujmy všetkých spoluvlastníkov, požiadali o reštitúciu. Mohli však nastať prípady, že dodnes si žiadatelia o svoje vlastnícke právo uplatňujú svoje nároky, a to súdnou cestou.

V roku 1958 zabrali urbárske lesné plochy organizácie štátnych lesov, ktoré užívali urbársku lesnú pôdu, preto mali povinnosť vrátiť lesy ich majiteľom – urbárnikom. Táto povinnosť trvá doposiaľ, pretože lesné organizácie mali povinnosť starať sa o lesné plochy až pokiaľ sa lesy nevrátia skutočným vlastníkom. Až dodnes však existujú mnohí vlastníci, ktorí nemajú doklad o vlastníctve urbárskeho lesa, pre zdĺhavé súdne alebo iné konanie a listy vlastníctva budú môcť preukázať, až po ich obdržaní, zatiaľ sú evidovaní ako nezistení vlastníci.

V praxi však nastali prípady, že štátne lesy odovzdali vlastnícke právo ich pôvodným majiteľom. Plochy sa odovzdali prostredníctvom urbárskej organizácie. Les nebolo možné vrátiť individuálne, vyčlenením plochy pre člena urbáriátu, preto aj dnes sa evidujú v urbároch podiely patriace neznámym vlastníkom.

V praxi sa naďalej stretávame s pojmom urbariát alebo urbár, v zmysle platných právnych predpisov však ide o pozemkové spoločnosť. **Pozemkové spoločnosť** môže podľa § 9 zákona č. 181/1995 Z. z. vzniknúť ako

- spoločnosť s právnou subjektivitou,
- spoločnosť bez právnej subjektivity.

Členstvo v spoločnosti za trvania spoločnosti vzniká a zaniká prechodom alebo prevodom vlastníckeho podielu spoločnej nehnuteľnosti. Každý, kto sa stáva vlastníkom podielu spoločnej nehnuteľnosti, pristúpi k zmluve o založení, a to do dvoch mesiacov od nadobudnutia tohto vlastníctva.

Podľa § 12 ods. 3 zákona o pozemkových spoločnostiach sa pri zakladaní pozemkového spoločnosti s právnou subjektivitou musí priložiť zoznam vlastníkov podielov spoločnej nehnuteľnosti, ktorí zmluvu uzatvárajú; netreba však ich vlastnoručné podpisy, ani prihlášky. Je teda možné, že spoločnosť založia spoluvlastníci len rozhodnutím časti spoluvlastníkov, napr. nadpolovičnej väčšiny.

Spoločnosť vedie zoznam svojich členov. Do zoznamu sa zapisuje meno, priezvisko a trvalý pobyt fyzickej osoby, jej rodné číslo, názov a sídlo právnickej osoby, jej identifikačné číslo, veľkosť vlastníckeho podielu spoločnej nehnuteľnosti alebo počet vlastnených podielov a deň zápisu do zoznamu.

Do zoznamu členov spoločnosti sa vyznačia všetky zmeny evidovaných skutočností vrátane zmien v členstve spoločnosti. Člen spoločnosti má právo nahliadnuť do zoznamu a žiadať výpisy jeho zápisu zo zoznamu. Orgán spoločnosti, ktorý zoznam vedie, umožní každému, kto osvedčí právny záujem, nahliadnuť do zoznamu.

V zmysle § 13 zákona č. 181/1995 Z. z. pozemkové spoločenstvo môže vlastníť majetok. Majetkom spoločenstva sa na účely tohto zákona rozumie súhrn majetkových hodnôt, ktoré spoločenstvo vlastní a ktoré sú určené na plnenie úloh spoločenstva, slúži mu a vzniklo v súvislosti s užívaním a hospodárením na spoločnej nehnuteľnosti. Spoločenstvo hospodári s majetkom, ktorý nadobudlo, nie je vlastníkom spoločnej nehnuteľnosti.

1.2 Pozemkové spoločenstvo s právnou subjektivitou

Vznik spoločenstva s právnou subjektivitou upravuje § 11 zákona o pozemkových spoločenstvách. Spoločenstvo s právnou subjektivitou sa zakladá zmluvou o založení spoločenstva s právnou subjektivitou (zmluva o založení) vlastníkov podielov spoločnej nehnuteľnosti. Spoločenstvo vzniká dňom registrácie spoločenstva v registri pozemkových spoločenstiev, ktorý vedie príslušný okresný úrad. Spoločenstvo je povinné oznámiť svoj vznik príslušnému lesnému úradu.

Názov spoločenstva musí obsahovať označenie „pozemkové spoločenstvo“ alebo skratku „poz. spol.“. Spoločenstvo zodpovedá za svoje záväzky celým svojím majetkom. Členovia spoločenstva ručia za záväzky spoločenstva podľa veľkosti svojich podielov spoločnej nehnuteľnosti a podľa veľkosti svojich podielov na spoločnom majetku.

Podľa § 12 zákona č. 181/1995 Z. z. zmluva o založení musí byť písomná a musí obsahovať:

- názov a sídlo spoločenstva,
- účel spoločenstva,
- orgány spoločenstva, ich oprávnenie a povinnosti,
- spôsob voľby, odvolávania a volebné obdobie orgánov spoločenstva,
- základné práva a povinnosti členov spoločenstva,
- podmienky obmedzenia drobenia vlastníckych podielov spoločnej nehnuteľnosti,
- ďalšie skutočnosti, ktoré ustanovuje tento zákon alebo dohoda členov spoločenstva, najmä skutočnosť, či spoločenstvo vykonáva činnosť podľa § 3 ods. 2.

V zmluve o založení možno určiť, že spoločenstvo vydá svoje stanovy, ktoré podrobnejšie upravujú práva a povinnosti členov spoločenstva, vnútornú organizačnú štruktúru spoločenstva, pôsobnosť jeho orgánov, zásady hospodárenia spoločenstva, príp. ďalšie otázky, na ktorých sa členovia dohodli. Súčasťou zmluvy o založení je aj zoznam vlastníkov podielov spoločnej nehnuteľnosti, ktorí zmluvu uzatvárajú.

1.3 Pozemkové spoločenstvo bez právnej subjektivity

Vznik spoločenstva bez právnej subjektivity upravuje § 10 zákona č. 181/1995 Z. z. Spoločenstvo bez právnej subjektivity zakladajú vlastníci podielov spoločnej nehnuteľnosti (spoločníci) zápisom do zoznamu spoločníkov. Podmienkou zápisu je aj písomné vyhlásenie spoločníkov o združení sa. Na vznik spoločenstva bez právnej subjektivity je potrebný zápis spoločníkov vlastniacich najmenej dve tretiny spoločnej nehnuteľnosti a súhlas Slovenského pozemkového fondu za vlastnícke podiely spoločnej nehnuteľnosti v jeho správe.

Spoločníci sú povinní oznámiť vznik spoločenstva bez právnej subjektivity okresnému úradu, ktorý vedie register pozemkových spoločenstiev, a príslušnému lesnému úradu. Spoločníci súčasne oznámia, kto je splnomocnený v ich mene konať navonok. Za záväzky spoločenstva voči iným osobám ručia spoločníci spoločne a nerozdielne.

Miestne príslušný okresný úrad vydá „Potvrdenie o oznámení vzniku pozemkového spoločenstva bez právnej subjektivity“.

1.4 Zánik pozemkového spoločenstva

Pozemkové spoločenstvo ako jedna z foriem podnikania môže zaniknúť

- zrušením, ak sa výlučným vlastníkom všetkých podielov spoločnej nehnuteľnosti stáva jeden člen spoločenstva,
- premenou spoločenstva na obchodnú spoločnosť alebo na družstvo,

- dňom uvedeným v rozhodnutí súdu o zrušení spoločenstva, inak dňom, keď toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť,
- vyhlásením konkurzu,
- rozhodnutím zhromaždenia.

Súd môže na návrh osoby, ktorá osvedčí právny záujem, rozhodnúť o zrušení spoločenstva a o jeho likvidácii, ak zaniknú predpoklady vyžadované zákonom na vznik spoločenstva alebo ak sa jeho založením porušil zákon.

Spoločenstvo sa môže premeniť na obchodnú spoločnosť alebo družstvo. O premene spoločenstva a o prechode vlastníctva podielu spoločnej nehnuteľnosti ako vkladu pri založení obchodnej spoločnosti alebo družstva platia osobitné predpisy.

Zrušenie spoločenstva sa zapisuje do registra pozemkových spoločenstiev. Spoločenstvo zaniká dňom výmazu z registra pozemkových spoločenstiev.

1.5 Hospodárenie formou združenia

Jednou z ďalších foriem spoločného hospodárenia na pôde je forma združenia. Združenie vzniká zmluvou, ktorú upravujú ustanovenia § 829 a nasl. ObčZ. Zmluvou o združení sa niekoľko osôb združí, aby spoločne dosiahli dojednaný účel.

Na daňové účely delenie príjmov na účastníkov združenia fyzické osoby upravuje § 10 ods. 2 zákona o dani z príjmov. Príjmy dosiahnuté daňovníkmi pri spoločnom podnikaní alebo zo spoločnej inej samostatnej zárobkovej činnosti (§ 6 ods. 1 a 2), na základe písomnej zmluvy o združení alebo písomného vyhlásenia o združení sa, a daňové výdavky sa zahŕňajú do základu dane jednotlivých daňovníkov rovným dielom, ak nie je v zmluve o združení určené inak. To platí aj pre príjmy a daňové výdavky pri spoločnom podnikaní (§ 6) na základe písomnej zmluvy o združení medzi fyzickými osobami a právnickými osobami.

To platí aj pre príjmy a daňové výdavky pri spoločnom podnikaní na základe písomnej zmluvy o združení medzi fyzickými osobami a právnickými osobami.

Z uvedeného vyplýva, že na daňové účely musia mať účastníci združenia uzatvorenú písomnú zmluvu o združení. Z právneho hľadiska si treba uvedomiť, že združenie, ktoré podľa zmluvy vzniká, nemá právnu subjektivitu. Podstata združenia je iná ako napr. podstata spoločnosti. Združenie nemá právnu subjektivitu, t.j. nemá spôsobilosť na práva a povinnosti. Všetky daňové, účtovné aj právne skutočnosti sú ovplyvnené tým, že zmluvou o združení nevzniká nová právnická osoba, ďalej existujú len samostatné fyzické alebo právnické osoby (zmluva o združení môže byť uzatvorená aj medzi fyzickými a právnickými osobami), ktoré sú účastníkmi združenia. Práva a povinnosti nevznikajú združeniu, ale len jednotlivým účastníkom združenia.

Zmluva o združení sa môže uzatvoriť jednorazovo s obmedzeným počtom účastníkom alebo postupne tak, ako jednotliví účastníci prístupujú do združenia.

ObčZ neurčuje formu zmluvy o združení. Podstatnými náležitosťami zmluvy o združení je:

- označenie zmluvných strán, t.j. účastníkov združenia,
- účel, ktorý má byť združením dosiahnutý,
- určenie ako sa jednotliví účastníci pričinia o dosiahnutie dojednaného účelu, najmä rozsah a spôsob, akým bude vykonávaná činnosť, ktorá je predmetom združenia.

Každý účastník združenia je povinný vyvíjať činnosť v rozsahu a spôsobom, aký bol dohodnutý v zmluve. V prípade, že rozsah a spôsob činnosti nebol dostatočne určený, musí byť činnosť vykonávaná takým spôsobom, aby viedla k dosiahnutiu účelu stanoveného v zmluve. Okrem tejto činnosti je povinný každý účastník zdržať sa činnosti, ktorá by viedla k sťaženiu alebo k znemožneniu dojednaného účelu.

Združenie nemá žiadne spoločné orgány, každý z účastníkov má právo podieľať sa na rozhodovaní a obstaraní spoločných záležitostí. Ak nie je v zmluve určené inak, rozhodujú účastníci o zaobstaraní spoločných vecí jednomyseľne. Ak má podľa zmluvy rozhodovať väčšina hlasov, patrí každému účastníkovi jeden hlas, veľkosť podielu nerozhoduje. Ak by sa účastníci združenia nedohodli, je potrebné vyvodiť, že spor medzi nimi bude riešiť súd.

Každý účastník, aj keď nevykonáva správu, má právo presvedčiť sa o hospodárskom stave združenia. Ustanovenia zmluvy, ktoré tomu odporujú, sú neplatné. Zákon teda umožňuje každému účastníkovi právo nahliadnuť do dokladov, ktoré sa týkajú spoločnej činnosti, a právo na informácie od tých účastníkov združenia, ktorí sú poverení správou majetku alebo rozhodovaním v spoločných záležitostiach.

Člen združenia môže zo združenia vystúpiť, nie však v nevhodnej dobe a na ujmu ostatných účastníkov združenia. Uvedené podmienky musia byť splnené obe spoločne. Z vážnych dôvodov však môže zo združenia vystúpiť kedykoľvek, a to aj keď bola dohodnutá výpovedná lehota.

Z vážnych dôvodov možno účastníka zo združenia vylúčiť. O vylúčení musia rozhodnúť všetci účastníci jednomyseľne, ak nie je zmluvou určený iný postup. Vylúčenie je účinné dňom oznámenia účastníkovi. Účastník, ktorý vystúpil alebo ktorý bol vylúčený, sa nezbavuje zodpovednosti za záväzky z činnosti združenia, ktoré vznikli do dňa vystúpenia alebo vylúčenia. Môže nastať prípad, že jeden z účastníkov zomrie. Smrťou účasť nezaniká, ale prechádza na dedičov.

V dôsledku toho, že združenie nemá právnu subjektivitu, daňovými subjektami a účtovnými jednotkami sú aj po uzatvorení zmluvy len jednotliví účastníci združenia, preto združenie nie je účtovnou jednotkou. Združenie nie je daňovníkom dane z príjmov, nie je ani účtovnou jednotkou podľa zákona o účtovníctve.

Zákon o dani z príjmov ani iný právny predpis neupravuje spôsob evidovania a preukazovania príjmov a výdavkov združenia, ktoré nie je účtovnou jednotkou. V praxi sa najčastejšie stretávame s prípadmi, že účastníkmi združenia sú fyzické osoby, ktoré účtujú v sústave jednoduchého účtovníctva. Účastníci združenia však môžu viesť na vlastné účely spoločnú evidenciu (spoločné účtovníctvo) za združenie, aby bolo možné na konci zdaňovacieho obdobia správne rozdeliť pomer príjmov a výdavkov medzi jednotlivých účastníkov združenia.

Združenie nemôže mať vlastné obchodné meno, pretože nejde o spoločné podnikanie pod novým obchodným menom. Účastníci združenia sa najčastejšie dohodnú, ktorý z nich bude zastupovať združenie navonok, ten bude potom v rámci dodávateľsko-odberateľských vzťahov vystavovať doklady, príp. uzatvárať obchodné vzťahy.

Účastníci združenia ako fyzické osoby ručia celým svojím majetkom bez ohľadu na to, či nadobudli nejaký majetok spoločnou činnosťou v združení. Ak združenie ukončí svoju činnosť, jednotliví účastníci ako fyzické osoby nesú aj naďalej zodpovednosť za všetky záväzky vyplývajúce zo spoločnej činnosti v združení.

1.5.1 Hmotný a nehmotný majetok využívaný pri činnosti v združení

Na základe zmluvy o združení sa môžu účastníci združenia dohodnúť, že na výkon spoločnej činnosti združeniu poskytnú hmotný alebo nehmotný majetok. Pri odpisovaní majetku, ktorý združenie používa na svoju činnosť, je dôležité kto má vlastnícke právo k tomuto majetku.

Majetok, ktorý individuálne vložili do združenia jednotliví členovia, zostáva aj naďalej majetkom toho účastníka združenia, ktorý ho do združenia vložil, len on má právo takýto majetok odpisovať.

Ak združenie nadobudne majetok zo spoločnej činnosti v združení, nestáva sa vlastníkom takéhoto majetku. Podielovými spoluvlastníkmi takéhoto majetku sa stávajú jednotliví účastníci združenia, ktorí odpisujú majetok podľa § 22 a nasl. zákona o dani z príjmov.

Po ukončení činnosti združenia majú jednotliví účastníci nárok na vrátenie majetku poskytnutého na účely združenia a vysporiadajú sa medzi sebou o majetok získaný spoločným podnikaním v združení podľa podielov stanovených v zmluve o združení. Ak sa účastníci dohodnú, môžu si predmetný majetok darovať alebo odpredať.

Občiansky zákonník neobsahuje ustanovenie o zániku združenia. Ustanovuje, že pri rozpustení združenia majú účastníci nárok na vrátenie hodnôt poskytnutých na účel združenia a vysporiadajú sa medzi sebou o majetok získaný výkonom spoločnej činnosti združenia spôsobom určeným v zmluve, inak rovnakým dielom. Pod rozpustením rozumieme všetky prípady zániku združenia, pretože vysporiadanie účastníkov sa vykoná pri akomkoľvek zániku združenia.

Združenie môže zaniknúť, ak

- sa účastníci dohodnú na jeho zániku,
- bol splnený účel, na ktorý vzniklo,
- uplynula doba, na ktorú bolo založené.

Pri ukončení podnikateľskej alebo inej samostatnej zárobkovej činnosti formou združenia si účastníci rozdelia v zmluvne dohodnutom pomere príjmy a výdavky (náklady a výnosy). Treba však rozlišovať, či ide o prevzatie podielu na príjmoch a výdavkoch, ktorý preberajú členovia do svojho základu dane, alebo o finančné vysporiadanie medzi účastníkmi združenia. Finančné vysporiadanie účastníkov združenia sa už do základu dane z príjmov z podnikania alebo inej samostatnej zárobkovej činnosti nezahŕňa, pretože ide o príjem, ktorý bol už do základu dane zahrnutý formou podielu na príjmoch a výdavkoch.

Taktiež je treba od finančného vysporiadania odlišovať vyplatený podiel na majetku podľa § 839 ObčZ, ku dňu vystúpenia účastníka zo združenia. Účastník združenia, ktorý dostane vyplatenú sumu za prenechanie časti svojho spoluvlastníckeho podielu napr. u hmotného majetku, zahrnie túto sumu do základu dane, obdobne zahrnie do základu dane aj sumu, ktorá mu bude vyplatená napr. za ponechanie zásob nadobudnutých spoločným podnikaním ostatným účastníkom združenia.

1.5.2 Odpisovanie hmotného majetku v združení

Pri odpisovaní majetku v združení treba postupovať v zmysle § 24 ods. 4 zákona o dani z príjmov, to zn. každý z účastníkov združenia bude odpisovať hmotný majetok v spoluvlastníctve zo vstupnej ceny, v pomere podľa výšky ich spoluvlastníckych podielov. Uvedený postup je v súlade s § 10 ods. 2 zákona o dani z príjmov, ktorý ukladá účastníkom združenia povinnosť deliť príjmy dosiahnuté pri spoločnom podnikaní alebo pri spoločnej inej samostatnej zárobkovej činnosti a výdavky vynaložené na ich dosiahnutie rovným dielom, ak nie je v zmluve o združení stanovené inak.

? Príklad

Účastníci združenia, ktorí spoločne obhospodarujú les na základe § 829 a nasl. ObčZ, kúpili zo spoločne nadobudnutých prostriedkov lesný traktor. Nadobúdacia cena traktora je uplatňovaná do daňových výdavkov formou odpisov. Po dvoch rokoch jeden účastník a vystúpi zo združenia. Ako sa vysporiadajú účastníci združenia pri predaji spoluvlastníckeho podielu vystupujúceho účastníka?

V prípade, že účastníci združenia, ktorí spoločne podnikajú v združení, kúpili zo spoločných finančných prostriedkov lesný traktor, tento sa stal predmetom ich podielového vlastníctva. Predpokladáme, že v technickom preukaze je zapísaný ako držiteľ jeden z nich, spoluvlastníctvo sa však preukazuje kúpou zmluvou.

Ak jeden z účastníkov vystúpi zo združenia a predá svoj podiel na traktore ostatným, ide o zdaniteľný príjem. U vystupujúceho účastníka združenia bude príjmom suma, za ktorú predá svoj spoluvlastnícky podiel, výdavkom bude časť zostatkovej ceny podľa pomeru spoluvlastníckeho podielu.

U kupujúcich účastníkov združenia sa zvýši vstupná cena (zostatková cena) traktora a tento budú ďalej odpisovať z upravenej vstupnej (zostatkovej) ceny pri zachovaní platnej ročnej odpisovej sadzby ako v ďalších rokoch odpisovania.

1.5.3 Zamestnávanie zamestnancov v združení

Pri činnosti združenia je možné zamestnávať aj iné osoby. Zamestnávateľom podľa Zákonníka práce môže byť fyzická alebo právnická osoba. Pretože vytvorené združenie nie je ani fyzickou, ani právnickou osobou, nemôže tu vzniknúť vzťah zamestnávateľ – zamestnanec. Pracovnoprávny vzťah môže byť uzatvorený medzi zamestnancom a niektorým účastníkom združenia. Potom je možné na základe dohody v zmluve o združení prácu zamestnanca považovať za prácu na dosiahnutie stanoveného účelu v združení. Výdavky, ako sú odmena za prácu v prospech združenia a poistné, sa budú, podobne ako iné výdavky, deliť na základe zmluvy o združení medzi jednotlivých členov združenia.

1.6 Prenájom pôdy

Pojem nehnuteľnosti je vymedzený v § 119 ods. 2 ObčZ. Predmetom prenájmu nehnuteľnosti môžu byť:

- pozemky,
- stavby,
- nebytové priestory.

Z pozemkov sa môže prenajímať poľnohospodárska pôda, a to: orná pôda, chmeľnice, vinice, ovocné sady, trvalé porasty, záhradky, lesné pozemky, na ktorých sú hospodárske lesy, rybníky s chovom rýb a ostatné hospodársky využívané vodné plochy.

Prenájom upravuje § 663 až 685 ObčZ. Nájomnou zmluvou prenajímateľ prenecháva za odplatu nájomcovi vec, aby ju dočasne (v dojednanej dobe) užíval a bral z nej úžitky. Nájomnú zmluvu je potrebné odlišiť od zmluvy o výpožičke. Uzatvorenie nájomnej zmluvy sa vždy riadi ObčZ aj vtedy, ak ide o prenájom medzi podnikateľmi, bez ohľadu na to, o aký predmet nájmu ide. Občiansky zákonník nepredpisuje pre nájomnú zmluvu písomnú formu. Podstatné náležitosti nájomnej zmluvy sú:

- určenie zmluvných strán,
- predmet nájmu,
- účel nájmu,
- doba nájmu,
- výška nájomného.

Zákon vychádza z toho, že sa nájomná zmluva bude uzavierať na dojednanú dobu, nevylučuje sa však možnosť uzavretia nájomnej zmluvy na dobu neurčitú. Nájomná zmluva musí spĺňať dve základné podmienky, a to:

- dočasnosť,
- odplatnosť.

Dočasnosť sa týka aj zmluvy uzatvorenej na dobu neurčitú.

Nájomca je oprávnený užívať vec spôsobom určeným v zmluve, ak sa nedohodlo inak, primerane povaha a určeniu veci.

Prenajímateľ je oprávnený požadovať prístup k veci na účely kontroly, či nájomca vec užíva riadnym spôsobom. Zmluvné strany môžu dohodnúť, akým spôsobom bude prenajímateľ vykonávať kontrolu

prenajatej veci. Výkon práva kontroly je dôležitý z toho hľadiska, či sa prenajatá vec používa na účel, na ktorý bola prenajatá. Aby prenajíateľ mohol vykonať kontrolu, môže požadovať, aby mu nájomca umožnil prístup k veci. Nájomca je povinný vec užívať iba v prípade, že sa tak dohodlo alebo že neužívaním by sa vec znehodnotila viac než jej užívaním.

Prenajíateľ je povinný prenechať prenajatú vec nájomcovi v stave spôsobilom na dohodnuté užívanie, alebo ak sa spôsob užívania nedohodol, obvyklé užívanie, a v tomto stave ju na svoje náklady udržiavať. **Nájomca je povinný** platiť nájomné podľa zmluvy, inak nájomné obvyklé v čase uzavretia zmluvy s prihliadnutím na hodnotu prenajatej veci a spôsob jej užívania.

Ak nie je dohodnuté alebo osobitné predpisy neustanovujú inak, platí sa nájomné z poľnohospodárskych a lesných pozemkov polročne pozadu 1. apríla a 1. októbra, pri ostatných nájmoch mesačne pozadu. Na zabezpečenie nájomného má prenajíateľ nehnuteľnosti záložné právo k hnutelným veciam, ktoré sú na prenajatej veci a patria nájomcovi alebo osobám, ktoré s ním žijú v spoločnej domácnosti s výnimkou vecí vylúčených z výkonu rozhodnutia.

Nájomná zmluva môže zaniknúť:

- uplynutím dojednanej doby,
- výpoveďou, ak bola nájomná zmluva dojednaná na dobu neurčitú,
- dohodou zmluvných strán,
- odstúpením od zmluvy,
- zničením alebo stratou prenajatej veci.

Po skončení prenájmu je nájomca povinný vrátiť prenajatú vec v stave, ktorý zodpovedá opotrebeniu spôsobenému dojednaným alebo obvyklým spôsobom užívania. Nájomca zodpovedá za poškodenie alebo nadmerné opotrebenie prenajatej veci v dôsledku zneužitia. Výnimkou sú škody, ktoré vzniknú v dôsledku pôsobenia náhodnej udalosti.

1.7 Nadobudnutie vlastníctva nehnuteľnosti

Vlastník pôdy, resp. lesa môže hospodáriť len na svojom pozemku. Podľa katastrálneho zákona pozemkom sa rozumie časť zemského povrchu oddelená od susedných častí hranicou územnej správnej jednotky, katastrálneho územia, zastavaného územia obce, hranicou vymedzenou právom k nehnuteľnosti, hranicou držby alebo hranicou druhu pozemku, alebo rozhraním spôsobu užívania pozemku.

Hranicu pozemku určujú lomové body. Za hranicu susedných pozemkov vymedzenú vlastníckym právom sa považuje hranica podľa skutočnej držby, ak ju vlastníci susedných pozemkov uznávajú a ak nie je medzi nimi sporná.

V niektorých prípadoch, kedy nie je známa hranica, napr. medzi vlastníckmi pozemku alebo lesa, môže byť vyhotovený geometrický plán.

Podľa vyhlášky č. 79/1996 Z. z. v znení neskorších predpisov, ktorou sa vykonáva katastrálny zákon, je geometrický plán technickým podkladom pre právne úkony, verejné listiny, ktoré podľa zákona potvrdzujú alebo osvedčujú práva k nehnuteľnostiam vrátane nájomných práv, a môže slúžiť aj na zápis zmeny údajov katastra, aj ako podklad na vytyčovanie lomových bodov hraníc pozemkov a katastrálnych území.

Vybrané údaje o nehnuteľnostiach, vlastníkoch, právach a iných vzťahoch k nehnuteľnostiam sú v zmysle § 15 citovanej vyhlášky uvedené na liste vlastníctva.

List vlastníctva obsahuje číslo listu vlastníctva, názov okresu, názov obce, názov katastrálneho územia a skladá sa z

- **časti A** – „majetková podstata“, ktorá obsahuje všetky nehnuteľnosti, ktoré sú predmetom práv k nehnuteľnostiam (majetkové teleso), a údaje o nich, a to výmery, druhy pozemkov, príslušnosť k zastavanému územiu obce a iné údaje obsahujúce bližšie vysvetlenia časti A, číslo zmeny,
- **časti B** – „vlastníci a oprávnené osoby“, ktorá obsahuje mená, priezviská, rodné priezviská alebo názvy vlastníkov nehnuteľností a iných oprávnených osôb, dátumy narodenia, rodné čísla alebo identifikačné čísla organizácií, spoluvlastnícke podiely, titul nadobudnutia podľa verejnej listiny, miesto trvalého pobytu alebo sídlo, iné údaje obsahujúce bližšie vysvetlenia časti B, poznatky o skutočnostiach súvisiacich s nehnuteľnosťami alebo s právami k nehnuteľnosti a číslo zmeny,
- **časti C** – „farchy“, ktorá obsahuje vecné bremená (obsah vecného bremena, označenie oprávneného z vecného bremena vrátane zápisu vecného bremena v liste vlastníctva oprávneného), záložné práva (označenie záložného veriteľa), predkupné práva, ak majú mať účinky vecných práv (označenie oprávneného z predkupného práva), iné práva, ak boli dohodnuté, ako vecné práva, a iné údaje obsahujúce bližšie vysvetlenia časti C a číslo zmeny. Časť C neobsahuje údaje o výške dlhu.

2. Spôsob zdaňovania príjmov z poľnohospodárskej výroby, lesného a vodného hospodárstva

2.1 Zdaňovanie príjmov pozemkových spoločenstiev s právnou subjektivitou a zdanenie podielov na zisku

Predmetom dane z príjmov pozemkového spoločenstva s právnou subjektivitou, ktoré nie je založené alebo zriadené na podnikanie, sú podľa § 12 ods. 2 zákona o dani z príjmov príjmy z činností, ktorými dosahuje zisk alebo ktorými sa dá zisk dosiahnuť, a to vrátane príjmov z predaja majetku, príjmov z nájomného, príjmov z reklám, príjmov z členských príspevkov a príjmov, z ktorých sa daň vyberá podľa § 43.

Pozemkové spoločenstvo s právnou subjektivitou svoj zisk môže rozdeliť medzi svojich členov fyzické osoby. Ak pozemkové spoločenstvo s právnou subjektivitou vyplatilo svojim členom – fyzickým osobám podiely na výnosoch spoločenstva do 31. 12. 2003, boli ďalej zdaňované u fyzických osôb – členov pozemkového spoločenstva osobitnou sadzbou dane (§ 36 zákona o daniach z príjmov č. 366/1999 Z. z.).

Podľa § 3 ods. 2 písm. d) zákona o dani z príjmov s účinnosťou od 1. 1. 2004 predmetom dane nie je podiel člena pozemkového spoločenstva na výnosoch a na majetku určenom na rozdelenie medzi členov pozemkového spoločenstva. V súlade s uvedeným sa teda v roku 2005 (obdobne tomu bolo aj v roku 2004) vyplatené podiely vlastníkom lesa – fyzickým osobám, členom pozemkového spoločenstva s právnou subjektivitou, nezdaňujú.

2.2 Zdaňovanie príjmov pozemkového spoločenstva bez právnej subjektivity

Pozemkové spoločenstvá bez právnej subjektivity nezdaňujú príjmy ako celok, ale rozdelia medzi spoločníkov (spoluvlastníkov lesa) podiel na príjmoch a výdavkoch. Daňovníkom teda nie je združenie, ale každá fyzická osoba, ktorá dostala podiel na príjmoch a výdavkoch hospodárenia pozemkového spoločenstva bez právnej subjektivity.

Členovia pozemkových spoločenstiev bez právnej subjektivity – fyzické osoby si zdania svoje príjmy ako príjmy z podnikania v § 6 ods. 1 písm. a) zákona o dani z príjmov, ak takúto činnosť vykonávajú ako samostatne hospodáriaci roľníci, na základe osvedčenia podľa zákona č. 105/1990 Zb. v znení neskorších predpisov alebo podľa zákona č. 181/1995 Z. z. Každý člen pozemkového spoločenstva podá daňové priznanie. Nie je prípustné, aby jeden člen podal priznanie na DPFO za všetkých (zo všetkých príjmov).

2.3 Zdanenie príjmov u združenia vlastníkov pôdy (lesa) spoločne hospodáriacich podľa § 829 a nasl. ObčZ

Pri zdanení sa postupuje podľa § 10 ods. 2 zákona o dani z príjmov. Každý člen združenia podá daňové priznanie na dani z príjmov FO. V priznaní si prizná podiel na príjmoch a výdavkoch združenia, t.j. príjmy dosiahnuté daňovníkmi a daňové výdavky sa zahrňajú do základu dane jednotlivých daňovníkov rovným dielom, ak nie je v zmluve o združení určené inak.

V praxi sa vyskytujú prípady, že členmi združenia sú samostatne hospodáriaci roľníci alebo môže ísť o združenie občanov, ktorí nemajú osvedčenie ani iné oprávnenie na podnikanie.

Ak ide o daňovníkov, ktorí sú samostatne hospodáriaci roľníci, príjmy zaraďujeme podľa § 6 ods. 1 písm. a) zákona o dani z príjmov. V prípade, že ide o občanov – vlastníkov lesa, ktorí spoločne hospodária na základe zmluvy o združení, príjmy plynúce z takejto činnosti zaraďuje podľa § 8 ods. 1 písm. a) zákona o dani z príjmov medzi ostatné príjmy.

2.4 Oslobodenie príležitostných príjmov z poľnohospodárskej výroby, lesného a vodného hospodárstva

Do konca roku 2003 zákon o daniach z príjmov oslobodzoval v § 10 príležitostné, náhodné jednorazové príjmy, príjmy z príležitostného prenájmu hnuiteľných vecí a príjmy z poľnohospodárskej

výroby, lesného a vodného hospodárstva, ak ich úhrn nepresiahol v zdaňovacom období sumu 10 000 Sk.

V zdaňovacom období roku 2004 boli oslobodené príjmy z príležitostnej poľnohospodárskej výroby, lesného a vodného hospodárstva do výšky 21 050 Sk.

V zdaňovacom období 2005 je oslobodený príležitostný príjem z poľnohospodárskej výroby, lesného a vodného hospodárstva do výšky 22 900 Sk. Bližšie k danej problematike sa dozviete pri zdanení príjmov z prenájmu pôdy, pri oslobodení príjmov v zmysle § 9 ods. 1 písm. h) zákona o dani z príjmov.

2.5 Zdanenie príjmu z prenájmu pôdy

Príjmy z prenájmu nehnuteľností sú vymedzené v § 6 ods. 3 zákona o dani z príjmov. Ak daňovník podá daňové priznanie, môže si uplatniť daňové výdavky preukázateľne vynaložené alebo môže uplatniť výdavky podľa § 6 ods. 10 vo výške 25 % z príjmov.

Oslobodenie príjmov podľa § 9 ods. 1 písm. h) zákona o dani z príjmov

Od 1. januára 2005 je od dane oslobodený

- príjem z prenájmu, ak nejde o príjem z prenájmu vykonávaný ako živnosť alebo ako závislá činnosť,
 - príjem z príležitostných činností vrátane príjmov z príležitostnej poľnohospodárskej výroby, lesného a vodného hospodárstva a z príležitostného prenájmu hnutelných vecí,
 - príjmy z prevodu opcí,
 - príjmy z prevodu cenných papierov, pričom za prevod cenného papiera sa považuje aj vrátenie (vyplatenia) podielového listu,
 - príjmy z prevodu účasti (podielu) na spoločnosti s ručením obmedzením, komanditnej spoločnosti alebo z prevodu členských práv družstva,
- príčom príjmy z príležitostných činností vrátane príjmov z príležitostnej poľnohospodárskej výroby, lesného a vodného hospodárstva a z príležitostného prenájmu hnutelných vecí, z prevodu opcí, z prevodu cenných papierov a príjmy z prevodu účasti (podielu) na spoločnosti s ručením obmedzením, komanditnej spoločnosti alebo z prevodu členských práv družstva, započítavame do stanovenej sumy zníženej o výdavky podľa § 8 ods. 5 a 7, ak v úhrne nepresiahne sumu päťnásobku životného minima platného k 1. januáru 2005 (t.j. $4\,580 \times 5 = 22\,900$ Sk). Ak uvedené príjmy presiahnu stanovenú sumu, do základu dane za rok 2005 zahrnie daňovník len príjmy prevyšujúce 22 900 Sk. Výdavky, ktoré sa nezahrnú do základu dane, priradené k sume príjmov oslobodených od dane, sa určia v rovnakom pomere, v akom je pomer sumy oslobodených príjmov k celkovým príjmom zahrnutým do základu dane.

Ak daňovník dosiahne príjem z prenájmu pôdy (lesa) alebo dosiahne príjem z príležitostnej poľnohospodárskej výroby, lesného a vodného hospodárstva, bude predmetný príjem v súlade s vyššie uvedeným do sumy 22 900 Sk oslobodený od dane. Zdaňovaný bude len príjem prevyšujúci predmetnú sumu.

2.6 Daň vyberaná zrážkou pri prenájme pozemku (lesa), ktorého vlastníkom je cudzinec

V prípadoch, kedy je vlastníkom pôdy, prípadne lesa cudzinec, t.j. daňovník s neobmedzenou daňovou povinnosťou, príjmy z nájomného alebo iného využitia nehnuteľnosti alebo huteľnej veci, umiestnenej na území Slovenskej republiky, uvedené v § 16 ods. 1 písm. e) bod 4 zákona o dani z príjmov, nepodliehajú dani vyberanej zrážkou, ale z týchto príjmov sa v súlade s ustanovením § 44 ods. 2 zákona o dani z príjmov vykonáva zabezpečenie dane vo výške sadzby dane podľa § 15. Ak ide o príjem z prenájmu nehnuteľnosti plynúci daňovníkovi, ktorý je fyzickou osobou, na účely výpočtu sumy na zabezpečenie dane sa použije zdaniteľný príjem znížený o 25 %. Uvedený spôsob zdanenia sa použije len na prípady, keď príjmy plynú rezidentom štátov, s ktorými Slovenská republika nemá uzatvorenú zmluvu o zamedzení dvojitého zdanenia.

Príjmy plynúce zo zdrojov na území Slovenskej republiky daňovníkovi s obmedzenou daňovou povinnosťou, ktorý je rezidentom takéhoto štátu, s ktorým Slovenská republika uzatvorila zmluvu o zamedzení dvojitého zdanenia, sa zdanila spôsobom a vo výške určenej zmluvou. Takýto postup vyplýva z § 1 ods. 2 zákona o dani z príjmov, podľa ktorého medzinárodná zmluva má prednosť pred zákonom. Režim zdanenia konkrétneho druhu príjmov vždy vyplýva z obsahu príslušnej zmluvy o zamedzení dvojitého zdanenia.

Ak podľa zmluvy príjem z prenájmu je zaradený medzi „licenčné poplatky“, ide o príjem, z ktorého daň sa delí medzi štát zdroja príjmu a štát daňovej rezidencie skutočného vlastníka príjmu. Zo znenia väčšiny zmlúv o zamedzení dvojitého zdanenia vyplýva, že daň, ktorá zo zmluvy prináleží krajine zdroja príjmu, sa riadi jej vnútroštátnymi daňovými predpismi, pričom však nesmie presiahnuť zmluvou ustanovené percento z hrubej sumy licenčných poplatkov. Zmluva v tomto prípade ustanovuje len maximálnu výšku dane, ktorú je možné vybrať v krajine zdroja, nie však spôsob zdanenia príjmu.

Vzhľadom na uvedené, ak sú podľa zmluvy príjmy z prenájmu zaradené pod licenčné poplatky, daňovník na území Slovenskej republiky vysporiada daň z týchto príjmov podaním daňového priznania, pričom si môže tieto príjmy znížiť o daňové výdavky. Takto vypočítaná daň nesmie prekročiť maximálnu sumu dane ustanovenú príslušnou zmluvou o zamedzení dvojitého zdanenia. Na zabezpečenie dane sú platitelia dane v súlade s § 44 ods. 2 zákona o dani z príjmov povinní zraziť preddavok na daň zo zdaniteľných príjmov vo výške sadzby dane podľa § 15 ZDP, t.j. 19 %, maximálne však do výšky dane, ktorú pre zdaniteľný príjem ustanovuje príslušná zmluva o zamedzení dvojitého zdanenia. Zrazenú sumu preddavku daňovník vysporiada pri podaní daňového priznania, a to aj v prípade, ak platiteľ zrazil na zabezpečenie dane zo zdaniteľného príjmu preddavok s použitím sadzby podľa § 15 zákona, napriek tomu, že príslušná zmluva o zamedzení dvojitého zdanenia ustanovuje nižšiu daň.

? Príklad

Daňovník, ktorý má trvalé bydlisko vo Francúzsku, zdedil časť lesa nachádzajúceho sa na území SR. Spoločnosť s r.o., ktorá prenájíma od vlastníkov les, mu vyplatila na konci roku 2005 sumu 85 000 Sk za prenájom lesného porastu.

§ 44 zákona o dani z príjmov ustanovuje povinnosť zabezpečenia dane pri vyplatení zdaniteľných príjmov daňovníkovi s obmedzenou daňovou povinnosťou, t.j. cudzincovi. V tomto prípade ide o nájomné plynúce z využitia nehnuteľnosti nachádzajúcej sa na území SR, preto preddavky zrazí platiteľ dane z peňažného plnenia, t.j. zo sumy 85 000 Sk, zníženého o paušálne výdavky v sume 25 % podľa § 6 ods. 10 zákona o dani z príjmov. Zrazenú sumu je spoločnosť povinná odvieť do 15. dňa každého kalendárneho mesiaca za predchádzajúci mesiac príslušnému správcovi dane. Túto skutočnosť zároveň oznámi miestne príslušnému správcovi dane daňovníka, ak tento správca dane na žiadosť platiteľa príjmu neurčí inak. Platiteľ príjmu za zabezpečenie dane aj majetkovo zodpovedá. Ak nevykoná zrážku sumy na zabezpečenie dane alebo ju zrazí v nesprávnej výške, alebo zrazenú sumu neodvedie včas, zodpovedá za daň, ktorá sa mala zabezpečiť rovnako, ako daň ním nezaplatená. Spoločnosť je povinná pri výplate nájomného v prospech daňovníka občana Francúzska zraziť nasledovnú sumu dane:

$85\,000 - (85\,000 \times 25\%) \times 19\% = (85\,000 - 21\,250) \times 19\% = 63\,750 \times 19\% = 12\,112\text{ Sk}$

Platiteľ poukáže daňovníkovi sumu $85\,000 - 12\,112 = 72\,888\text{ Sk}$. Sumu $12\,112\text{ Sk}$ ako zábezpeku dane poukáže správcovi dane.

2.7 Uplatnenie daňových výdavkov

Daňové výdavky u daňovníkov – samostatne hospodáriacich roľníkov, ktorých považujeme za podnikateľov, sa môžu uplatniť dvoma spôsobmi:

1. daňové výdavky (náklady) na dosiahnutie, zabezpečenie a udržanie príjmov preukázateľne vynaložené daňovníkom, zaúčtované v účtovníctva alebo zaevidované v evidencii daňovníka podľa § 6 ods. 11,

2. daňové výdavky vo výške 25 % z príjmov podľa § 6 ods. 10.

Pri uplatnení daňových výdavkov skutočných, preukázateľne vynaložených a súvisiacich s dosiahnutými príjmami z poľnohospodárskej výroby, lesného a vodného hospodárstva, zákon o dani z príjmov nevymenúva všetky výdavky, ktoré je možné uplatniť do daňových výdavkov. Podľa § 19 zákona o dani z príjmov do daňových výdavkov možno uplatniť len

– výdavky do výšky limitovanej osobitným predpisom (napr. zákonom č. 283/2002 Z. z. o cestovných náhradách v znení neskorších predpisov),

– výdavky v rozsahu a za podmienok ustanovených v zákone o dani z príjmov, ak predmetný výdavok (náklad) limituje zákon o dani z príjmov alebo zahrnutie výdavku v zdaňovacom období upravuje zákon o dani z príjmov v inej výške, ako vyplýva z účtovníctva (napr. odpisy, vyradenie majetku v dôsledku škody),

– do výšky dosiahnutého príjmu alebo prijatej úhrady, ak výdavok (náklad) limituje tento zákon výškou dosiahnutého príjmu alebo výškou prijatej úhrady, v zdaňovacom období, kedy bol príjem dosiahnutý alebo prijatá úhrada (napr. úhrada pohľadávky).

Daňovými výdavkami nie sú v zmysle § 21 zákon o dani z príjmov výdavky (náklady),

– ktoré nesúvisia so zdaniteľným príjmom, aj keď o týchto výdavkoch (nákladoch) daňovník účtoval v súlade s účtovníctvom,

– ktorých vynaloženie na daňové účely nie je dostatočne preukázané,

– ktoré sú priamo vymenované v § 21.

2.7.1 Uplatnenia odpisov do daňových výdavkov

Odpisovaním sa na účely zákona o dani z príjmov rozumie postupné zahrňovanie odpisov z hmotného majetku a nehmotného majetku do daňových výdavkov, ktorý je účtovaný alebo evidovaný podľa § 6 ods. 11 a je používaný na zabezpečenie zdaniteľných príjmov. Postup pri odpisovaní hmotného majetku je určený v § 26 až 28 a nehmotného majetku v § 22 ods. 8, ak nejde o hmotný majetok a nehmotný majetok vylúčený z odpisovania podľa § 23.

Podľa § 22 ods. 2 písm. b) bod 2 sa neodpisujú drobné stavby na lesnej pôde, ktoré slúžia na zabezpečovanie lesnej výroby a poľovníctva a oplotenie lesnej výroby a poľovníctva, ak ich zastavaná plocha nepresahuje 30 m² a výška 5 m. Do daňových výdavkov sa zahrnú v súlade s účtovnými predpismi

– jednorazovo alebo

– postupne časovo rozlíšené, najviac počas 4 rokov, podľa rozhodnutia daňovníka.

Zákon o dani z príjmov umožňuje odpisovať pestovateľské celky trvalých porastov s dobou plodnosti dlhšou ako tri roky. Tieto sa do času rodivosti evidujú na účte 042 – Obstaranie dlhodobého hmotného majetku vrátane nákladov na ich výsadbu, ošetrovanie, hnojenie, prihnojovanie, tvarovanie, vrátane výsadby oporných konštrukcií. Po dosiahnutí plodonosného veku sa budú odpisovať na účte 025 – Pestovateľské celky trvalých porastov.

Aby bolo možné pestovateľské celky odpisovať, musia mať stanovenú výmeru a hustotu zasadených porastov. Výnimku tvoria chmeľnice a vinohrady, pri ktorých nie je rozhodujúca výmera pozemku, ani vek plodnosti.

Ostatné druhy pozemkov, ako sú:

– orná pôda,

– lesné pozemky,

– vodné plochy,

– trvalé trávne porasty,

zákon o dani z príjmov nepovažuje za pestovateľské celky a výdavky, ktoré súvisia s ich založením, si môže daňovník

- jednorazovo zahrnúť do daňových výdavkov alebo
- výdavky na ich založenie si môže časovo rozlišovať počas 4 rokov.

2.7.2 Uplatnenie daňových výdavkov u spoluvlastníka pozemkového spoločenstva bez právnej subjektivity

Podľa ustanovenia § 10 ods. 1 zákona o dani z príjmov príjmy dosiahnuté spoločne dvoma alebo viacerými daňovníkmi z dôvodu spoluvlastníctva k veci alebo zo spoločných práv a spoločné výdavky vynaložené na ich dosiahnutie, zabezpečenie a udržanie sa zahŕňajú do základu dane jednotlivých daňovníkov podľa ich spoluvlastníckych podielov, ak nie je právnym predpisom ustanovený alebo účastníkmi dohodnutý iný podiel.

Uvedené ustanovenie upravuje spôsob zdanenia v prípade spoluvlastníctva viacerých vlastníkov k nejakej veci alebo právu. Vzťahuje sa na podielové vlastníctvo v zmysle § 137 až 142 ObčZ, na podielových spoluvlastníkov – fyzické osoby. Pri podielovom spoluvlastníctve prináleží jednotlivým spoluvlastníkom podiel na spoločnej veci určenej zmluvou, resp. pomerom, nemožno však určiť konkrétne, o ktorú časť veci ide.

Podľa § 137 ObčZ je spoluvlastnícky podiel definovaný ako miera, akou sa spoluvlastníci podieľajú na právach a povinnostiach vyplývajúcich zo spoluvlastníctva k spoločnej veci.

Spoluvlastnícke podiely môže určovať:

- právny predpis (podiely spoluvlastníkov, podiely spoludedičov),
- rozhodnutie súdu (pri vysporiadaní spoludedičstva alebo spoluvlastníctva),
- právny úkon (spoločná kúpa, dedenie zo závetu),
- počet spoluvlastníkov v prípade, ak nie je rozsah podielu stanovený právnym predpisom, ani právnym úkonom, pretože podľa § 137 ods. 2 ObčZ sú podiely všetkých spoluvlastníkov rovnaké. Výška príjmu jednotlivých spoluvlastníkov závisí od výšky spoluvlastníckeho podielu. V rovnakom pomere sa rozdelí aj daňový výdavok, ktorý si spoluvlastník odpočíta od príjmu pri vyčíslení základu dane /čiasťkového základu dane.

Zákon o dani z príjmov v predmetnom ustanovení neumožňuje, aby si jeden zo spoluvlastníkov lesa alebo poľnohospodárskej pôdy zahrnul do daňových výdavkov sumu, ktorá je jeho individuálnym výdavkom môže si uplatniť len sumu podľa výšky svojho spoluvlastníckeho podielu.

V § 6 ods. 10 zákona o dani z príjmov je uvedené, že ak si daňovník, ktorý nie je platiteľom dane z pridanej hodnoty, neuplatní preukázateľné daňové výdavky, môže si u príjmov z poľnohospodárskej výroby, lesného a vodného hospodárstva uplatniť výdavky vo výške 25 % z príjmov. Spoločník pozemkového spoločenstva bez právnej subjektivity, ktorý dosiahol príjmy zo spoluvlastníctva podľa § 10 ods. 1 zákona o dani z príjmov, si však musí uplatniť výdavky preukázateľne vynaložené v zmysle § 19, podľa výšky spoluvlastníckych podielov v rovnakom pomere ako príjmy.

2.8 Tvorba rezervy u pozemkových spoločenstiev a samostatne hospodáriacich roľníkov

Rezerva sa tvorí podľa § 19 ods. 1 a ods. 2 zákona o účtovníctve na základe zásady opatrnosti na riziká a straty. Rezerva je záväzok predstavujúci existujúcu povinnosť účtovnej jednotky, ktorá vznikla z minulých udalostí, je pravdepodobné, že v budúcnosti zníži ekonomické úžitky účtovnej jednotky, pričom, ak nie je známa presná výška tohto záväzku, ocení sa odhadom v sume dostačujúcej na splnenie existujúcej povinnosti ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka pri zohľadnení rizík a neistôt. Záväzok s určitým časovým vymedzením a určitou výškou sa neúčtuje na účte rezerv, ale na príslušnom účte záväzku.

Z uvedeného vyplýva, že účtovná jednotka tvorí rezervu, ak jej vzniká záväzok podľa § 2 zákona o účtovníctve, t.j. súčasná povinnosť, ktorá vznikla z minulých udalostí, a je pravdepodobné, že v

budúcnosti zníži ekonomické úžitky, ale ide o záväzok s neurčitou výškou alebo obdobím. Rezerva sa môže použiť len na účel, na ktorý bola vytvorená.

V zmysle § 20 ods. 9 písm. b) zákona o dani z príjmov daňovým výdavkom je aj tvorba rezerv účtovaná ako náklad na lesnú pestovnú činnosť vykonávanú podľa osobitného zákona (zákon č. 100/1977 Zb. o hospodárení v lesoch a štátnej správe lesného hospodárstva), tvorba rezervy na lesnú pestovnú činnosť sa určuje v ročnom projekte lesnej pestovnej činnosti potvrdenom odborným lesným hospodárom.

Opatrenie č. 23586/2002-92 MF SR zo 17. decembra 2002, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a podrobnosti o usporiadaní, označovaní položiek účtovnej závierky, obsahovom vymedzení položiek a rozsahu údajov určených z účtovnej závierky na zverejnenie pre účtovné jednotky účtujúce v sústave jednoduchého účtovníctva, ktoré podnikajú alebo vykonávajú inú samostatne zárobkovú činnosť, ak preukazujú svoje výdavky vynaložené na dosiahnutie, zabezpečenie a udržanie príjmov na účely zistenia základu dane z príjmov, ustanovovalo v § 10 účtovanie rezerv.

Podľa § 10 tvorba, čerpanie a zrušenie rezerv podľa osobitného predpisu sa účtuje v knihe rezerv. Tvorba a čerpanie rezerv sa v peňažnom denníku účtuje v rámci uzávierkových účtovných operácií. V predmetnom ustanovení je odvolávka na zákon č. 368/1999 Z. z. o rezervách a opravných položkách na zistenie základu dane z príjmov.

V zmysle vyššie uvedeného preto nebolo možné v roku 2004 tvoriť u daňovníka účtujúceho v sústave jednoduchého účtovníctva rezervu na lesnú pestovnú činnosť. Pre rok 2005 bol novelizovaný zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve. § 26 ods. 5 ods. 1 až 3 nepoužije účtovná jednotka, ktorá účtuje v sústave jednoduchého účtovníctva, s výnimkou odpisovania majetku a tvorby rezerv podľa osobitného predpisu. Osobitným predpisom, na ktorý je odvolávka, je s účinnosťou od 1. 1. 2005 § 20 zákona o dani z príjmov.

Teda v roku 2005 môžu tvoriť rezervu na lesnú pestovnú činnosť nielen daňovníci účtujúci v sústave podvojného účtovníctva, ale aj daňovníci účtujúci v sústave jednoduchého účtovníctva.

U pozemkových spoločenstiev bez právnej subjektivity založených podľa zákona č. 181/1995 Z. z. o pozemkových spoločenstvách a u združení založených podľa § 821 a nasl. ObčZ môžu rezervu na lesnú pestovnú činnosť tvoriť len jednotliví členovia spoločenstva a účastníci združenia ako fyzické osoby, nie spoločenstvo alebo združenie ako celok.

2.9 Iné povinnosti vyplývajúce zo zákona o dani z príjmov

2.9.1 Platenie preddavkov

V závislosti od výšky daňovej povinnosti vypočítanej v daňovom priznaní za rok 2004 platí daňovník preddavky na daň v zdaňovacom období roku 2005.

Podľa zákona o dani z príjmov povinnosť platenia preddavkov na dani z príjmu fyzických osôb má daňovník, ktorého posledná známa daňová povinnosť presahuje 20 000 Sk – platí štvrtročné preddavky vo výške 1/4 daňovej povinnosti, ak daňová povinnosť presahuje sumu 500 000 Sk – daňovník platí mesačné preddavky vo výške 1/12.

Daňovník platí preddavky na daň z príjmov fyzických osôb počas preddavkového obdobia, ktoré trvá od prvého dňa nasledujúceho po uplynutí lehoty na podanie daňového priznania do posledného dňa lehoty na podanie daňového priznania v nasledujúcom zdaňovacom období.

Pri výpočte preddavku je zohľadnená nezdaniteľná časť na daňovníka platná v zdaňovacom období, na ktoré sú platené preddavky, pričom základ dane je prepočítaný sadzbou dane platnou v zdaňovacom období, na ktoré sú platené preddavky. Takto vypočítaná daňová povinnosť sa zníži o zápočet dane zaplatenej v zahraničí, daňový bonus a o zrážkovú daň.

Preddavky na daň neplatí daňovník, ktorý mal v predchádzajúcom zdaňovacom období len príjmy z kapitálového majetku podľa § 7 a ostatné, náhodné, príležitostné príjmy alebo príjmy, z ktorých bola daň vybraná zrážkou alebo príjmy zo závislej činnosti, ktoré sú zdaňované preddavkovým spôsobom.

? Príklad

Daňovník mal v zdaňovacom období roku 2004 daňovú povinnosť vo výške 48 000 Sk. Príjmy, z ktorých bola daňová povinnosť vypočítaná, mal zo závislej činnosti v sume 121 000 Sk a ostatné príjmy z predaja dreva vo výške 160 000 Sk.

Aj keď daňová povinnosť bola vyššia ako 20 000 Sk, daňovník nie je povinný platiť preddavky na dani z príjmov fyzických osôb, pretože príjmy zo závislej činnosti mal zdaňované preddavkovým spôsobom a u príjmu z predaja išlo len o náhodný príjem podľa § 8 zákona o dani z príjmov.

? Príklad

Daňovník si vypočítal za zdaňovacie obdobie roku 2004 daňovú povinnosť na účely platenia preddavkov na daň vo výške 21 000 Sk. Celkový základ dane u daňovníka tvoril súčet čiastkových základov dane z príjmov zo závislej činnosti a z príjmov z lesného hospodárstva. Čiastkový základ dane z príjmov zo závislej činnosti bol vo výške 196 000 Sk, čiastkový základ dane z príjmov z lesného hospodárstva – § 6 ods. 1 písm. a) – bol vo výške 47 000 Sk.

Aj keď daňová povinnosť daňovníka presiahla stanovenú sumu na platenie preddavkov na dani z príjmov fyzických osôb, čiastkový základ dane z príjmov zo závislej činnosti bol viac ako 50 % z celkového základu dane, preto daňovník v roku 2005 nemusí platiť preddavky.

? Príklad

Daňovník mal v roku 2004 daňovú povinnosť na účely platenia preddavkov vypočítanú vo výške 32 000 Sk. Daňovník mal príjmy zo závislej činnosti a príjmy z poľnohospodárskej výroby podľa § 6. Čiastkový základ dane z príjmov zo závislej činnosti mal vo výške 176 000 Sk, čiastkový základ dane z príjmov z podnikania mal vo výške 395 000 Sk.

Celkový základ dane bol vo výške 571 000 Sk. Keďže čiastkový základ dane z príjmov zo závislej činnosti tvoril menej ako 50 % z celkového základu dane a daňová povinnosť bola vyššia ako 20 000 Sk, daňovník je povinný platiť štvrťročné preddavky v polovičnej výške – 1/2 zo sumy 32 000 Sk je 16 000 Sk. Daňovník bude platiť preddavky v polovičnej výške zo sumy 16 000 Sk, t.j. 4 000 Sk každý kalendárny štvrtrok.

Podľa § 34 ods. 4 zákona o dani z príjmov môže správca dane v odôvodnených prípadoch na žiadosť daňovníka určiť preddavky inak, ak suma preddavkov nezodpovedá predpokladanej výške dane, na ktorú sú preddavky platené.

Preddavky na základe žiadosti alebo z podnetu správcu dane platí daňovník, ktorému začali plynúť zdaniteľné príjmy pred skončením zdaňovacieho obdobia, pričom preddavky platí s prihliadnutím na očakávaný príjem a na ostatné skutočnosti rozhodujúce na vyrubenie dane.

Zákon č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o správe daní“) ustanovuje v § 66 ods. 3 možnosť určenia platenia preddavkov aj z iných dôvodov, ako je uvedené v § 34 zákona o dani z príjmov. Môžu to byť dôvody, ktoré daňový subjekt uvedie vo svojej žiadosti alebo dôvody, ktoré

správca dane zistí sám a podľa správcu dane tieto iné dôvody budú dôvodmi na určenie platenia preddavkov. Daňovník v takomto prípade spolu so žiadosťou o určenie platenia preddavkov predkladá analýzu finančnej a ekonomickej situácie, ktorá bude preukazovať aj dôvod požadovaného spôsobu platenia preddavkov. Platenie preddavkov aj z iných dôvodov, ako je uvedené v zákone o dani z príjmov, môže určiť správca dane aj z vlastného podnetu.

Upozorňujeme, že prvý preddavok, v prípade, že daňovník má v roku 2005 povinnosť platiť štvrtročné preddavky, je splatný do 30. 6. 2005!

2.9.2 Možnosť uplatnenia daňového bonusu u samostatne hospodáriacich roľníkov

Daňový bonus je daňová úľava poskytovaná na vyživované dieťa. Daňový bonus si môže podľa § 33 zákona o dani z príjmov uplatniť daňovník, ktorý mal v zdaňovacom období príjmy podľa § 5 (zo závislej činnosti) aspoň vo výške 6-násobku minimálnej mzdy alebo ktorý mal zdaniteľné príjmy podľa § 6 (z podnikania, inej samostatnej zárobkovej činnosti a z prenájmu nehnuteľností) aspoň vo výške 6-násobku minimálnej mzdy a vykázal základ dane (čiastkový základ dane).

Daňový bonus si môže uplatniť daňovník len do výšky vypočítanej dane za príslušné zdaňovacie obdobie za podmienky, že vykáže základ dane. Ak daňovník v daňovom priznaní za rok 2004 vykáže nulu alebo stratu, nemá nárok na uplatnenie daňového bonusu. Ak má daňovník za príslušné zdaňovacie obdobie sumu vypočítanej dane nižšiu, ako je suma uplatňovaného daňového bonusu, môže požiadať miestne príslušného správcu dane o vyplatenie sumy, ktorú si nemôže uplatniť z daňovej povinnosti. Správca dane vráti daňovníkovi daňový bonus len v prípade, že nemá u neho nedoplatok na dani.

Daňový bonus si môže uplatniť len daňovník, ktorý vykáže základ dane. Ak daňovník vykáže nulu alebo stratu, nemá nárok na uplatnenie daňového bonusu.

? Príklad

Daňovník má v roku 2005 príjmy z príležitostnej ťažby dreva, ako ostatný príjem podľa § 8 vo výške 120 000 Sk. Daňovník je nezamestnaný, má dve školopovinné deti. Môže si uplatniť daňový bonus na deti?

Zákon o dani z príjmov umožňuje uplatnenie daňového bonusu len tým daňovníkom, ktorí majú príjmy z podnikania, inej samostatnej zárobkovej činnosti a z prenájmu podľa § 6 alebo príjmy zo závislej činnosti podľa § 5 zákona o dani z príjmov.

Daňovník mal príjmy z príležitostnej činnosti uvedenej v § 8 zákona o dani z príjmov, preto nemá nárok na uplatnenie daňového bonusu na svoje školopovinné deti.

? Príklad

Daňovník vykonáva práce súvisiace s výsadbou lesa. Práce vykonáva na základe dohody o vykonaní práce uzatvorenej s pozemkovým spoločenstvom s právnou subjektivitou. Za práce mu bola v mesiaci apríl vyplatená odmena vo výške 5 000 Sk a v mesiaci máj 5 600 Sk. Daňovník podpísal u platiteľa vyhlásenie, kde žiada uplatniť daňový bonus na dve deti. Má nárok?

Daňovník má príjmy zo závislej činnosti vo výške 5 000 Sk a 5 600 Sk, spĺňa podmienku na uplatnenie daňového bonusu. Pozemkové spoločenstvo s právnou subjektivitou ako zamestnávateľ mu vyplatí daňový bonus na dve deti vo výške 800 Sk za každý mesiac.

2.10 Povinnosť registrácie podnikateľského subjektu u správcu dane

Registračnú povinnosť upravuje § 31 zákona o správe daní. Fyzická osoba, ktorá získa povolenie alebo oprávnenie na podnikateľskú činnosť alebo začne vykonávať inú zárobkovú činnosť na území Slovenskej republiky, je povinná registrovať sa do 30 dní u miestne príslušného správcu dane. Táto lehota začne plynúť nasledujúci deň po dni nadobudnutia právoplatnosti povolenia alebo oprávnenia

alebo po dni, keď začne vykonávať inú zárobkovú činnosť. Na účely tohto zákona za deň právoplatnosti sa pokladá deň, keď je fyzická osoba podľa príslušných predpisov oprávnená začať vykonávať podnikateľskú činnosť.

Pri splnení svojej registračnej alebo oznamovacej povinnosti je daňový subjekt povinný oznámiť svoje plné meno alebo názov, trvalý pobyt, miesto podnikania, rodné číslo ako aj čísla všetkých účtov v bankách, na ktorých sú sústredené peňažné prostriedky z jeho podnikateľskej činnosti. Ak daňový subjekt pri svojej registračnej alebo oznamovacej povinnosti uvedie niekoľko miest podnikania, je povinný vyznačiť, ktoré miesto podnikania je miestom, na ktoré sa majú doručovať písomnosti. Ďalej uvedie údaje potrebné na určenie miestnej príslušnosti správcu dane, druhov daní, ktoré u neho prichádzajú do úvahy.

Ak dôjde k zmenám skutočností, najmä ak zanikne jeho daňová povinnosť pri niektorej dani, je daňový subjekt povinný ich oznámiť správcovi dane do 15 dní odo dňa, kedy vznikli. Pri zrušení činnosti je daňový subjekt povinný vrátiť správcovi dane do 15 dní od jej zrušenia osvedčenie o registrácii.

Registrácia sa predkladá správcovi dane na tlačive vydanom ministerstvom alebo sa môže podať aj elektronickými prostriedkami podpísaná zaručeným elektronickým podpisom podľa osobitného zákona, na ktorom musí daňový subjekt vyhlásiť, že ide o jeho prvú registráciu, alebo uviesť, či bol už niekedy daňovo registrovaný, a ak áno, kedy, u ktorého správcu dane mu bolo pridelené daňové identifikačné číslo.

V súlade s vyššie uvedeným majú teda registračnú povinnosť podnikateľské subjekty, ktorými sú aj samostatne hospodáriaci roľníci.

2.11 Povinnosť používania elektronickej registračnej pokladnice

Povinnosť používania elektronickej registračnej pokladnice bola od 1. januára 1995 ustanovená vyhláškou MF SR č. 55/1994 Z. z. o spôsobe vedenia evidencie tržieb elektronickou registračnou pokladnicou v znení neskorších predpisov.

Daňový subjekt, ktorého predmetom podnikania je predaj tovaru alebo poskytovanie služieb uvedených v prílohe vyhlášky, je povinný vo všetkých svojich predajných miestach, kde dochádza k úhrade v hotovosti používať na účely evidencie tržieb elektronickú registračnú pokladnicu s tlačiarňou. Táto povinnosť sa nevzťahuje na subjekt, ktorý má v obchodnom registri vyznačený vstup do likvidácie alebo vyhlásenie konkurzu.

Elektronickú registračnú pokladnicu (ďalej len „ERP“) má teda povinnosť používať len daňovník, ktorý vykonáva podnikateľskú činnosť.

Podnikateľom sa podľa Obchodného zákonníka rozumie

- a) osoba zapísaná v obchodnom registri,
- b) osoba, ktorá podniká na základe zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov,
- c) osoba, ktorá podniká na základe iného než živnostenského oprávnenia podľa osobitných predpisov,
- d) fyzická osoba, ktorá vykonáva poľnohospodársku výrobu a je zapísaná do evidencie podľa § 12 zákona č. 105/1990 Zb. o súkromnom podnikaní občanov v znení neskorších predpisov alebo § 10 zákona č. 181/1995 Z. z. o pozemkových spoločnostiach, t.j. samostatne hospodáriaci roľníci vykonávajúci poľnohospodársku výrobu, lesné a vodné hospodárstvo.

? Príklad

Daňovník má príjmy z predaja dreva, nie je samostatne hospodáriaci roľník. Daňovník nemusí na účely evidencie tržieb používať ERP. Pokiaľ by však uvedený občan sústavne vykonával takúto činnosť ako samostatne hospodáriaci roľník, potom musí pri tejto činnosti používať ERP.

Podľa § 2 písm. c) vyhlášky o ERP sa úhradou v hotovosti rozumie príjem peňazí v hotovosti, a to bankoviek, mincí platnej meny, platobných kariet alebo iných platobných prostriedkov nahrádzajúcich peniaze. Za úhradu v hotovosti sa považuje aj úhrada šekovou knižkou a poštovou poukážkou, pokiaľ úhradu dostane daňový subjekt z pošty v hotovosti.

V praxi sa stretávame s prípadmi, že platba za predaj poľnohospodárskych produktov alebo dreva nastane po vystavení faktúry.

1. Ak je deň predaja tovaru alebo poskytnutia služby zhodný s dňom prijatia úhrady v hotovosti, daňový subjekt vydá doklad, ktorý musí spĺňať náležitosti vyhlášky MF SR č. 55/1994 Z. z. Tento doklad môže byť na účely dane z pridanej hodnoty považovaný za zjednodušený daňový doklad, ak spĺňa náležitosti podľa § 16 zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov.

2. Ak daňový subjekt prijme úhradu v hotovosti za plnenie skôr uskutočnené (za predaj tovaru alebo poskytnutie služby v zmysle vyhl. o ERP), ku ktorej už vystavil doklad (§ 15 zákona o dani z pridanej hodnoty), účtovný doklad, ktorý sa v praxi nazýva faktúra, zmluva, dohoda, nie je povinný takto prijatú náhradu evidovať pomocou ERP, pretože nejde o predaj tovaru alebo poskytnutie služby spojené s úhradou, ale iba o úhradu pohľadávky. Uvedené platí za podmienky, že na úhradu pohľadávky v hotovosti daňový subjekt vystaví príjmový pokladničný doklad s uvedením čísla dokladu, na ktorý sa úhrada vzťahuje.

? Príklad

Daňovník vykonávajúci podnikateľskú činnosť ako samostatne hospodáriaci roľník predáva svoju produkciu, pričom za dodaný tovar odberateľom vystavuje faktúry, ktoré sú hradené cez účet. Daňovník však ide na výstavu, kde bude predávať svoju produkciu v hotovosti. Je povinný používať elektronickú registračnú pokladnicu, aj keď ju počas celého roka nepoužije?

Keďže daňovník je podnikateľský subjekt a bude predávať tovar na predajnom mieste, kde dochádza k úhrade v hotovosti, je povinný bez ohľadu na to, že ju používa len príležitostne, v súlade s vyhláškou č. 55/1995 Z. z. používať registračnú pokladnicu na výstavisku. Pri predaji tovaru na faktúru nemá daňovník povinnosť používania ERP.

2.12 Používanie elektronickej registračnej pokladne na účely evidencie tržieb pri vykonávaní podnikateľskej činnosti v združení

Daňový subjekt, ktorého predmetom podnikania je predaj tovaru alebo poskytovanie služieb, je povinný v súlade s vyhláškou č. 55/1994 Z. z. o spôsobe vedenia evidencie tržieb elektronickej registračnou pokladnicou v znení neskorších predpisov na účely evidencie tržieb používať elektronickú registračnú pokladnicu s tlačiarňou, a to vo všetkých svojich predajných miestach, v ktorých dochádza k úhrade v hotovosti.

Ak daňový subjekt vykonáva svoju podnikateľskú činnosť v združení podľa § 1 ods. 4 citovanej vyhlášky, môže byť na účely evidencie tržieb v združení používaná jedna registračná pokladnica pre všetkých členov združenia. Podmienkou je, aby bol člen, na ktorého bude pokladnica registrovaná, uvedený v zmluve. Daňový kód pridelený pokladnici v združení bude pozostávať z identifikačných údajov tohto člena združenia.

? Príklad

Združenie vlastníkov lesov predáva drevo a spracovanú drevnú hmotu. Účastníci združenia majú jednu elektronickú registračnú pokladnicu, pomocou ktorej evidujú tržby, pričom ERP patrí jednému z nich a je naň aj zaevidovaná.

V súlade s ustanovením § 1 ods. 4 vyhlášky č. 55/1994 Z. z. o spôsobe vedenia evidencie tržieb subjekty, ktoré vykonávajú činnosť na základe zmluvy o združení a predávajú tovar alebo poskytujú služby v tom istom predajnom mieste, môžu používať jednu spoločnú pokladnicu. Podľa dohody účastníkov združenia sa spoločná pokladnica zaregistruje na jedného účastníka združenia, preto je postup účastníkov združenia správny.

3. Účtovanie a predkladanie účtovných výkazov u pozemkových spoločenstiev a samostatne hospodáriacich roľníkov

Rozsah, spôsob a preukázateľnosť vedenia účtovníctva účtovných jednotiek a taktiež rozsah, obsah a preukázateľnosť účtovnej závierky upravuje zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve.

3.1 Kto sa považuje za účtovnú jednotku

Za účtovnú jednotku sa považujú právnické osoby, ktoré majú sídlo na území Slovenskej republiky, zahraničné osoby, ak na území SR podnikajú alebo vykonávajú inú činnosť podľa osobitných predpisov, fyzické osoby, ktoré podnikajú alebo vykonávajú inú samostatnú zárobkovú činnosť, ak preukazujú svoje výdavky vynaložené na dosiahnutie, zabezpečenie a udržanie príjmov na účely zistenia základu dane.

Účtovné jednotky účtujú v sústave

- jednoduchého účtovníctva alebo
- podvojného účtovníctva

o stave a pohybe majetku, záväzkov, o rozdiel majetku a záväzkov, o výnosoch a nákladoch, o príjmoch a výdavkoch a o výsledku hospodárenia.

V sústave podvojného účtovníctva sú povinné účtovať všetky účtovné jednotky s výnimkou účtovných jednotiek účtujúcich v sústave jednoduchého účtovníctva.

V sústave jednoduchého účtovníctva môže účtovať

- podnikateľ, ktorý nie je zapísaný v obchodnom registri,
- fyzická osoba, ktorá podniká alebo vykonáva inú samostatnú zárobkovú činnosť, ak preukazuje svoje výdavky vynaložené na dosiahnutie, zabezpečenie a udržanie príjmov na účely zistenia základu dane z príjmov podľa zákona o dani z príjmov,
- občianske združenia, ich organizačné zložky, ktoré majú právnu subjektivitu, združenie právnických osôb, pozemkové spoločenstvá.

3.2 Postupy účtovania a účtové osnovy, ktoré sú povinné dodržiavať účtovné jednotky

Účtovné jednotky používajú nasledovné druhy postupov účtovania a účtových osnov:

1. Opatrenie MF SR č. 23 054/2002-92, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovnej osnove pre podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva (Finančný spravodajca č. 1/2003) v znení neskorších predpisov.

Podľa vyššie uvedeného postupujú

- právnické osoby, ktoré podnikajú podľa osobitných predpisov (napr. osoby zapísané v obchodnom registri, obchodné spoločnosti, družstvá, štátne podniky),
- fyzické osoby, ktoré podnikajú alebo vykonávajú inú samostatnú zárobkovú činnosť, ak preukazujú svoje výdavky vynaložené na dosiahnutie, zabezpečenie a udržanie príjmov na účely zistenia základu dane z príjmov podľa zákona o dani z príjmov, zapísané v obchodnom registri.

Tieto účtovné jednotky zostavujú účtovné výkazy podľa vzorov ustanovených v opatrení MF SR č. 4455/2003-92, ktorými sa ustanovujú podrobnosti o usporiadaní, označovaní a obsahom vymedzení položiek individuálnej účtovnej závierky v rozsahu údajov určených z individuálnej účtovnej závierky na zverejnenie pre podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva (Finančný spravodajca č. 10/2003) v znení neskorších predpisov.

Účtovné jednotky predkladajú miestne príslušnému daňovému úradu spolu s daňovým priznaním k dani z príjmov zostavenú účtovnú závierku a do 30 dní odo dňa schválenia príslušným orgánom účtovnej jednotky schválenú účtovnú závierku, ak účtovná jednotka znova otvorila účtovné knihy podľa § 16 ods. 10 zákona o účtovníctve nasledovne:

1x Súvaha (Súvaha Úč POD 1-01)

1x Výkaz ziskov a strát Úč POD 2-01

1x Poznámky

2. Opatrenie MF SR č. 23586/2002-92, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a podrobnosti o usporiadaní, označovaní položiek účtovnej závierky, obsahom vymedzení položiek a rozsahu údajov určených z účtovnej závierky na zverejnenie pre účtovné jednotky účtujúce v sústave jednoduchého účtovníctva, ktoré podnikajú alebo vykonávajú inú samostatnú zárobkovú činnosť, ak preukazujú svoje výdavky vynaložené na dosiahnutie, zabezpečenie a udržanie príjmov na účely zistenia základu dane z príjmov (Finančný spravodajca č. 1/2003) v znení neskorších predpisov.

Podľa uvedených opatrení postupujú fyzické osoby, ktoré podnikajú alebo vykonávajú inú samostatnú zárobkovú činnosť, ak preukazujú svoje výdavky vynaložené na dosiahnutie, zabezpečenie a udržanie príjmov na účely zistenia základu dane z príjmov, ktoré nie sú zapísané v obchodnom registri.

Tieto účtovné jednotky zostavujú účtovné výkazy podľa vzorov uvedených v prílohe k opatreniu MF SR č. 25 167/2003-92 (Finančný spravodajca č. 20/2003) v znení neskorších predpisov.

Účtovné jednotky predkladajú súčasne s daňovým priznaním k dani z príjmov miestne príslušnému daňovému úradu účtovné výkazy nasledovne:

1x Výkaz o príjmoch a výdavkoch (Úč. FO 1 –01)

1x Výkaz o majetku a záväzkoch (Úč. FO 2 – 01)

Podnikatelia, ktorí nie sú zapísaní v obchodnom registri, môžu účtovať namiesto v sústave jednoduchého účtovníctva v sústave podvojného účtovníctva, ak v nej budú účtovať po celé účtovné obdobie. V tomto prípade sú povinní postupovať podľa opatrenia MF SR č. 23 054/2002-92, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva (Finančný spravodajca č. 1/2003) v znení neskorších predpisov a zostavovať a predkladať spolu s daňovým priznaním k dani z príjmov miestne príslušnému daňovému úradu účtovné výkazy podľa vzorov ustanovených v opatrení MF SR č. 4455/2003-92, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o usporiadaní, označovaní a obsahom vymedzení položiek individuálnej účtovnej závierky a rozsahu údajov určených z individuálnej účtovnej závierky na zverejnenie pre podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva (Finančný spravodajca č. 10/2003) v znení neskorších predpisov.

Fyzické osoby – podnikatelia, ktorí uplatňujú výdavky percentom z príjmov, nie sú účtovnou jednotkou, podávajú daňové priznanie k dani z príjmov bez účtovných výkazov.

3. Opatrenie MF SR č. 22 502/2002-92, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a účtovej osnove pre účtovné jednotky, ktoré nie sú založené alebo zriadené za účelom podnikania (Finančný spravodajca č. 17/2002) v znení neskorších predpisov.

Podľa týchto opatrení postupujú občianske združenia, ktoré zostavujú účtovné výkazy podľa vzorov ustanovených v opatrení MF SR č. 3227/2003-92, ktorým sa ustanovujú účtovné výkazy a rozsah údajov určených z účtovnej závierky na zverejnenie pre účtovné jednotky, ktoré nie sú založené alebo zriadené za účelom podnikania (Finančný spravodajca č. 6/2003) v znení neskorších predpisov, prvýkrát pre účtovnú závierku za rok 2005 a v súlade s § 2 cit. opatrenia predkladajú účtovné výkazy miestne príslušnému daňovému úradu do troch mesiacov po uplynutí účtovného obdobia, za ktoré sa zostavujú. V prípade, ak vznikla povinnosť podať daňové priznanie k dani z príjmov, predkladajú účtovné výkazy miestne príslušnému daňovému úradu ako prílohu daňového priznania v súlade s § 38 ods. 2 zákona o správe daní.

1x Súvaha (Súvaha Uč.NUJ1-01)

1x Výkaz ziskov a strát (Výsledovka Uč NUJ 2-01).

4. Opatrenie MF SR č. 22 602/202-92, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a podrobnosti o usporiadaní, označovaní položiek účtovnej závierky, obsahovom vymedzení niektorých položiek a rozsahu údajov určených z účtovnej závierky na zverejnenie pre účtovné jednotky účtujúce v sústave jednoduchého účtovníctva, ktoré nie sú založené alebo zriadené za účelom podnikania (Finančný spravodajca č. 17/2002) v znení neskorších predpisov.

Podľa predmetného opatrenia postupujú

- občianske združenia, ich organizačné zložky, ktoré majú právnu subjektivitu,
- pozemkové spoločenstvá, ak nepodnikajú a ich príjmy nedosiahli v predchádzajúcom účtovnom období 3 000 000 Sk.

Účtovné jednotky zostavujú účtovné výkazy podľa vzorov uvedených v prílohe k opatreniu MF SR č. 22 602/2002-92 (Finančný spravodajca č. 17/2002) a pokynu MF SR č. 11 280/2003-92 (Finančný spravodajca č. 13/2003). V prípade, ak vznikla povinnosť podať daňové priznanie k dani z príjmov, predkladajú účtovné výkazy miestne príslušnému daňovému úradu ako prílohu k daňovému priznaniu v súlade s § 38 ods. 2 zákona o správe daní a poplatkov

1x Výkaz o príjmoch a výdavkoch (Výkaz NO Úč 1-01)

1x Výkaz o majetku a záväzkoch (Výkaz NO Úč 2-01/)

4. Uzatváranie dohôd mimo pracovného pomeru

Stáva sa, že pozemkové spoločenstvo alebo združenie vlastníkov lesov zamestnáva zamestnancov. Najčastejšie sa ale stretávame s prípadmi, že práce súvisiace s činnosťou v lese alebo na pôde vykonávajú občania zamestnaní na základe dohôd.

Fyzická lebo právnická osoba môže na plnenie svojich úloh alebo na zabezpečenie svojich potrieb uzatvárať s fyzickými osobami dohody o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru, a to:

– dohodu o vykonaní práce,

– dohodu o vykonaní brigádnickej práci študentov,

ak ide o prácu, ktorá je vymedzená výsledkom a ktorej výkon v pracovnom pomere by bol pre zamestnávateľa neúčelný alebo nevhodný. Na pracovnoprávny vzťah založený dohodami o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru sa vzťahujú všeobecné ustanovenia § 1 až § 40 a ustanovenia § 223 až § 228 Zákonníka práce.

Niekedy má pozemkové spoločenstvo bez právnej subjektivity alebo združenie zvoleného spomedzi spoluvlastníkov jedného člena ako „predsedu“ alebo „pokladníka“, ktorému je vyplácaná odmena za prácu na základe dohody. Upozorňujeme, že takýto postup je neprípustný! Spoluvlastník ako člen spoločenstva bez právnej subjektivity alebo združenia vystupuje ako podnikateľský subjekt, všetky práce vykonáva s cieľom dosiahnutia zisku spoločenstva (združenia). Spoluvlastník nemôže zároveň za tú istú činnosť poberať príjmy ako fyzická osoba – podnikateľ, aj ako zamestnanec.

Z uvedeného dôvodu môžu byť predmetnému spoluvlastníkovi vyplatené vyššie podiely na príjmoch spoločenstva (združenia), nemôže mu byť vyplatený príjem zo závislej činnosti na základe dohody.

Pracovnoprávne vzťahy, ktoré vznikajú na základe dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru, sú doplnkovými vzťahmi a majú sa uzatvárať len výnimočne, ak ide o prácu,

– ktorej pravidelný výkon nemôže zamestnávateľ zabezpečiť v rámci vopred určeného rozvrhnutia pracovného času a rozvrhnutia pracovných zmien tak, aby jej riadenie, sledovanie jej vykonávania a kontrola dodržiavania pracovného času boli účelné a hospodárne a

– ktorej výkon v pracovnom pomere by bol z hľadiska záujmov spoločnosti pre zamestnávateľa neúčelný alebo nevhodný z iných dôvodov.

Právny rámec pracovnoprávných vzťahov, ktoré vznikajú na základe dohôd, je podstatne voľnejší, čím je umožnený široký priestor na uplatnenie zmluvnej voľnosti účastníkov tohto vzťahu. Fyzická osoba vykonáva na základe dohôd dohodnutú pracovnú činnosť alebo plní pre zamestnávateľa pracovnú úlohu samostatne v rámci podmienok dohodnutých v dohode. Dohody je možné uzatvárať s fyzickými osobami, ktoré

– nie sú v pracovnom pomere,

– majú uzatvorený pracovnoprávny pomer.

Fyzické osoby, s ktorými boli uzatvorené dohody, sú považované za zamestnancov, tak z hľadiska zdaňovania príjmov, ako aj z pohľadu ustanovení Zákonníka práce.

Na základe uzatvorených dohôd podľa § 223 Zákonníka práce sú zamestnanci povinní

a) vykonávať práce zodpovedne a riadne a dodržiavať podmienky dohodnuté v dohode,

b) vykonávať práce osobne, prípadne za pomoci rodinných príslušníkov uvedených v dohode.

Zamestnávateľ je povinný poskytnúť zamestnancom za vykonanú prácu dohodnutú odmenu a dodržiavať ostatné dohodnuté podmienky. Nároky zamestnanca alebo iné plnenia v jeho prospech nemožno dohodnúť pre zamestnanca priaznivejšie, ako sú nároky a plnenia vyplývajúce z pracovného pomeru.

Zamestnávateľ je povinný najmä

– utvárať zamestnancom primerané pracovné podmienky zabezpečujúce riadny a bezpečný výkon práce, najmä poskytovať potrebné základné prostriedky, materiál, náradie a osobné ochranné pracovné prostriedky,

- oboznámiť zamestnancov s právnymi predpismi a ostatnými predpismi vzťahujúcimi sa na prácu nimi vykonávanú, najmä s predpismi na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci,
- poskytnúť zamestnancom za vykonanú prácu dohodnutú odmenu,
- dodržiavať aj ostatné dohodnuté podmienky; nároky zamestnanca alebo iné plnenia v jeho prospech nemožno dohodnúť pre zamestnanca priaznivejšie, ako sú obdobné nároky plnenia vyplývajúce z pracovného pomeru.

4.1 Dohoda o vykonaní práce

Dohodu o vykonaní práce zamestnávateľ môže uzatvoriť s fyzickou osobou, ak predpokladaný rozsah práce (pracovnej úlohy), na ktorý sa táto dohoda uzatvára, nepresahuje 300 hodín v kalendárnom roku. Do predpokladaného rozsahu práce sa započítava aj práca vykonávaná zamestnancom pre toho istého zamestnávateľa na základe inej dohody o vykonaní práce. Zamestnanec však môže uzatvoriť viacero dohôd o vykonaní práce u rôznych zamestnávateľov, a to maximálne u každého zamestnávateľa na 300 hodín v tom istom kalendárnom roku.

Pracovnoprávny vzťah založený dohodou o vykonaní práce sa vyznačuje tým, že záväzok zamestnanca má formu pracovnej úlohy, ktorá je vymedzená individuálne a nie druhovo. Pri dohode o vykonaní práce zamestnávateľ neriadi ani priebežne nekontroluje výkon práce zamestnanca, pretože tento pracovný záväzok je vymedzený zásadne výsledkom práce.

Dohoda o vykonaní práce musí byť uzatvorená písomnou formou, inak je neplatná. V dohode o vykonaní práce musí byť vymedzená pracovná úloha, dohodnutá odmena za jej vykonanie, doba, v ktorej sa má pracovná úloha vykonať predpokladaný rozsah práce, ak jej rozsah nevyplýva priamo z vymedzenia pracovnej úlohy. Písomná dohoda o vykonaní práce sa uzatvára najneskôr deň pred dňom začatia výkonu práce.

Po splnení pracovnej úlohy má zamestnanec nárok na dohodnutú odmenu. Odmena za vykonanie pracovnej úlohy je splatná po dokončení a odovzdaní práce. Zamestnávateľ môže odmenu po prerokovaní so zamestnancom primerane znížiť, v prípade, ak prevedená práca nezodpovedá dohodnutým podmienkam medzi zamestnávateľom a zamestnancom.

4.2 Dohoda o brigádnickej práci študentov

Dohodu o brigádnickej práci študenta môže zamestnávateľ uzatvoriť s fyzickou osobou – študentom. Predmetnú dohodu môže zamestnávateľ uzatvoriť so študentom, aj keď predpokladaný rozsah nepresahuje 100 hodín v kalendárnom roku.

V dohode musí byť uvedená

- dohodnutá práca,
- dohodnutá odmena za prevedenú prácu,
- dohodnutý rozsah pracovného času,
- doba, na ktorú sa dohoda uzatvára.

Na základe dohody o brigádnickej práci študentov nemožno vykonávať prácu v rozsahu prekračujúcom v priemere polovicu určeného pracovného času. Do tohto rozsahu sa nezapočítava čas pracovnej pohotovosti, za ktorú zamestnancovi nepatrí odmena, a pracovná pohotovosť doma. Dodržanie dohodnutého a najviac prípustného rozsahu pracovného času sa posudzuje za celú dobu, na ktorú bola dohoda uzatvorená, najdlhšie však za 12 mesiacov.

V dohode o brigádnickej práci študenta možno dohodnúť aj spôsob jej zrušenia. Dohoda o brigádnickej práci študentov zaniká spôsobom, aký bol dohodnutý. Ak spôsob zrušenia nevyplýva priamo z dohody, možno ju zrušiť dohodou účastníkov k dojednanému dňu alebo jednostranným úkonom len výpoveďou, bez udania dôvodu, z akejkoľvek príčiny. V danom prípade je výpovedná doba 15-dňová a začína sa dňom, kedy bola výpoveď doručená. Okamžité zrušenie dohody o brigádnickej práci študentov možno dohodnúť len pre prípady, v ktorých možno okamžite skončiť pracovný pomer.

4.3 Pozemkové spoločenstvo s právnou subjektivitou alebo fyzická osoba, ktorá zamestnáva zamestnancov na základe dohody ako platiteľ dane

Fyzická alebo právnická osoba, ktorá zamestná občana (zamestnanca), aj keď je to na základe dohody o vykonaní práce alebo dohody o brigádnickej práci študenta, sa stáva platiteľom dane. V § 5 ods. 2 zákona o dani z príjmov vymedzuje príjmy zo závislej činnosti. Pri pojme platiteľ príjmov zo závislej činnosti je legislatívna skratka „zamestnávateľ“. V súlade s § 5 ods. 3 zákona o správe daní platiteľ dane je osoba, ktorá odvádza správcovi dane daň vybranú od daňovníka alebo zrazenú daňovníkom a majetkovo za ňu zodpovedá. Zamestnávateľ, ktorý vypláca, poukazuje alebo pripisuje k dobru príjem zo závislej činnosti a podľa zákona o dani z príjmov mu vzniká povinnosť zrážať a odvádzať preddavky na daň z príjmov, je platiteľom dane. Aj pozemkové spoločenstvo alebo fyzická osoba – samostatne hospodáriaci roľník, ktorý zamestnáva zamestnancov na základe dohody o vykonaní práce alebo dohody o brigádnickej práci študenta, sa v zmysle uvedeného stáva platiteľom dane.

Podľa ustanovenia § 39 ods. 9 zákona o dani z príjmov zamestnávateľ, ktorý je platiteľom dane, je povinný predkladať miestne príslušnému správcovi dane v lehote podľa § 49 zákona o dani z príjmov

a) prehľad o zrazených a odvedených preddavkoch na daň z príjmov zo závislej činnosti, ktoré zamestnancom vyplatil, a o daňovom bonuse za uplynulý kalendárny štvrtrok,

b) hlásenie o vyúčtovaní dane z príjmov zo závislej činnosti znížených o sumy podľa § 5 ods. 8 a o daňovom bonuse, poskytnutých jednotlivým zamestnancom bez ohľadu na to, či ide o peňažné, alebo nepeňažné plnenie za uplynulé zdaňovacie obdobie, a o zrazených a preddavkoch na daň.

Ustanovenie § 38 ods. 1 zákona o správe daní ustanovuje, že daňové priznanie alebo hlásenie je povinný podať každý, komu vznikla daňová povinnosť podľa osobitného zákona (zákon o dani z príjmov) alebo koho na to správca dane vyzve.

Povinnosť podávať prehľad a hlásenie zamestnávateľa, ktorý je platiteľom dane, sa neodvíja od toho, či tento odvádza zrazenú alebo vybranú daň, alebo je registrovaný u správcu dane ako platiteľ dane príjmu zo závislej činnosti, ale podľa toho či vypláca, poukazuje, alebo pripisuje k dobru príjmy zo závislej činnosti.

U zamestnávateľa, ktorý vypláca príjmy zo závislej činnosti, ale nezráža ani neodvádza preddavky zo závislej činnosti, povinnosť podávania nulových prehľadov a hlásení nezaniká. Takýto platiteľ je povinný podať štvrtročný prehľad s nulovými hodnotami.

? Príklad

Urbariát ako pozemkové spoločenstvo s právnou subjektivitou uzatvoril s daňovníkom, ktorý je nezamestnaný, dohodu o vykonaní práce. Za prevedenú prácu mu vyplatil odmenu vo výške 6 000 Sk. Zamestnanec podpísal vyhlásenie na uplatnenie nezdaniteľnej časti základu dane.

Zamestnancovi vychádza nulová zdaniteľná mzda a nulová daň.

Hrubá mzda	6 000 Sk
– poistné 13,4 %	804 Sk
– nezdaniteľná časť na daňovníka	7 328 Sk
= zdaniteľná mzda	0 Sk
preddavok na daň	0 Sk

Zamestnávateľ je platiteľom dane, to zn. podľa § 39 ods. 9 písm. a) zákona o dani z príjmov je povinný podať prehľad, a to aj v prípade, ak tento bude nulový.

? Príklad

Urbartiát zamestnáva zamestnancov, ale v druhom a treťom štvrtroku im nevyplácal žiadnu mzdu. Je platiteľ povinný podávať za druhý a tretí štvrtrok prehľad?

Platiteľ nevyplácal v II. a III. štvrtroku mzdu, preto nebol povinný podávať štvrtročné prehľady.

? Príklad

Pozemkové spoločenstvo vypláca zamestnancom mzdu, ale zamestnancom nevznikne daňová povinnosť, ani platiteľovi nevznikne povinnosť odvádzať preddavky na dani z príjmov zo závislej činnosti. Bude pozemkové spoločenstvo podávať po skončení roka hlásenie?

Zamestnávateľ podáva hlásenie, v ktorom uvedie v časti I na riadku 0 úhrn zúčtovaných a vyplatených miezd za bežné zdaňovacie obdobie, ktoré zamestnancom vyplatil, v II. časti uvedie, resp. neuvedie nulové hodnoty a v časti III uvedie úhrn príjmov poskytnutých jednotlivým zamestnancom bez ohľadu na to, či ide o peňažné, alebo nepeňažné plnenie za zdaňovacie obdobie, za ktoré sa hlásenie podáva a úhrn zrazených preddavkov na daň z týchto príjmov. Zamestnávateľ v III. časti hlásenia uvádza príjmy zo závislej činnosti (skutočne vyplatené) plynúce zamestnancovi najdlhšie do 31. januára po skončení zdaňovacieho obdobia, za ktoré sa dosiahli.

Podľa § 49 ods. 2 zákona o dani z príjmov daňové priznanie a hlásenie sa podáva do troch mesiacov po uplynutí zdaňovacieho obdobia, ak tento zákon neustanovuje inak. Prehľad sa podáva do 30 dní po uplynutí kalendárneho štvrtroka. Správca dane môže na žiadosť platiteľa alebo z vlastného podnetu predĺžiť lehotu na podanie hlásenia najviac o tri mesiace. Správca dane lehotu na podanie prehľadu nemôže predĺžiť.

Zdaňovacím obdobím je kalendárny rok, ak zákon o dani z príjmov neustanovuje inak. V zmysle § 3 ods. 4 a 7 zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve účtovným obdobím môže byť aj hospodársky rok. Hospodárskym rokom je obdobie nepretržite po sebe idúcich 12 kalendárnych mesiacov, ktoré nie je zhodné s kalendárnym rokom. Ustanovenie § 41 ods. 11 a 12 zákona o dani z príjmov určuje pre právnické osoby – teda aj pre pozemkové spoločenstvá s právnou subjektivitou – zdaňovacie obdobie v súvislosti so zmenou zdaňovacieho obdobia z kalendárneho roka na hospodársky rok v nadväznosti na povinnosť podania daňového priznania k dani z príjmov právnickej osoby. Zmena účtovného obdobia na hospodársky rok u právnickej osoby ovplyvní lehotu podávania daňového priznania, ale neovplyvní lehotu na podávanie hlásenia. Tento postup je zachovaný aj pri vstupe daňovníka do likvidácie, pri vyhlásení konkurzu, pri povolení vyrovnania alebo pri zániku daňovníka bez likvidácie. Podľa § 49 zákona o dani z príjmov daňovník je povinný podať v zdaňovacom období, ktoré je kratšie alebo dlhšie ako kalendárny rok, po jeho skončení len daňové priznanie, nie hlásenie. Zamestnávateľ, ktorý je platiteľom dane, bez rozdielu, či je to fyzická, alebo právnická osoba, je povinný podať hlásenie do 31. marca po uplynutí kalendárneho roka (zdaňovacieho obdobia) a prehľad do 30 dní po uplynutí kalendárneho štvrtroka, t.j. do 30. apríla, 30. júla, 30. októbra, 30. januára tak, ako je to ustanovené v § 49 ods. 2 zákona o dani z príjmov.

4.4 Poskytovanie stravného pri pracovných cestách u zamestnancov pracujúcich na základe dohody

Stáva sa, že pozemkové spoločenstvo s právnou subjektivitou alebo fyzická osoba poskytne osobám pracujúcim na základe dohody o vykonaní práce alebo dohody o brigádnickej práci študenta stravné podľa zákona o cestovných náhradách.

Pracovnou cestou sa podľa zákona o cestovných náhradách rozumie čas od nástupu zamestnanca na cestu na výkon práce do iného miesta, ako je jeho pravidelné pracovisko vrátane výkonu práce v tomto mieste do skončenia tejto cesty.

Pravidelné pracovisko je miesto písomne dohodnuté so zamestnancom. Ak takéto miesto nie je dohodnuté, je pravidelným pracoviskom miesto výkonu práce dohodnuté v pracovnej zmluve. Alebo v dohodách vykonávaných mimo pracovného pomeru. Ak ide o zamestnancov, ktorým častá zmena pracoviska vyplýva z osobitnej povahy povolania, možno ako pravidelné pracovisko dohodnúť aj miesto pobytu. Ak má zamestnanec na základe dohody o vykonaní práce výkon práce v mieste mimo miesta pobytu, môže s ním zamestnávateľ dohodnúť, že mu poskytne i pri ceste z miesta pobytu do miesta výkonu práce a späť náhrady ako pri pracovnej ceste.

? Príklad

Urbariát ako pozemkové spoločenstvo s právnou subjektivitou uzatvorí s občanom dohodu o vykonaní práce na činnosti súvisiace s ťažbou dreva. Občan býva v susednej dedine. Zamestnávateľ v dohode o vykonaní práce dohodne, že mu poskytne cestovné náhrady z miesta pobytu do miesta výkonu práce.

Pri trvaní pracovnej cesty od 5 do 12 hodín má zamestnanec nárok na „diéty“ vo výške 80 Sk.

V súvislosti s výkonom závislej činnosti (teda aj práce vykonávanej na základe dohôd) sú vyňaté z predmetu dane, resp. oslobodené od dane niektoré plnenia, ktoré zamestnávateľ poskytuje svojim zamestnancom. Oslobodené od dane sú aj náhrady cestovných výdavkov na pracovných cestách poskytované v súvislosti s výkonom závislej činnosti do výšky, na ktorú vzniká zamestnancovi nárok podľa osobitných predpisov (napr. zákon č. 283/2002 Z. z. o cestovných náhradách), a vreckové pri zahraničných pracovných cestách do výšky 40 % nároku na stravné ustanovené týmito predpismi [podľa § 5 ods. 5 písm. a) zákona o dani z príjmov] nie je predmetom dane.

Od 1. 1. 2001 sú platné iba písomné dohody o vykonaní práce. V každej dohode o vykonaní práce musí byť dohodnutá odmena za vykonanú prácu, inak nie je takéto dohoda platná. Tieto dohody zakladajú nárok na poskytnutie cestovných náhrad v súlade s § 1 ods. 1 písm. c) zákona č. 283/2002 Z. z. o cestovných náhradách.

Podľa § 5 ods. 7 písm. a) zákona o dani z príjmov sa za príjmy zo závislej činnosti nepovažujú a predmetom dane nie sú náhrady cestovných výdavkov poskytované v súvislosti s výkonom závislej činnosti do výšky, na ktorú vzniká zamestnancovi nárok podľa zákona o cestovných náhradách.

V prípade neplatného právneho vzťahu, to zn., ak bola uzatvorená dohoda o vykonaní práce bez dohodnutia odmeny, sa na náhrady cestovných výdavkov nevzťahuje § 5 ods. 5 písm. a) zákona o dani z príjmov a poskytnuté cestovné náhrady sú predmetom dane a zdaňujú sa spolu s odmenou.

Rovnako v prípade, ak sa v rámci platného právneho vzťahu prvotne v dohode nedohodne poskytnutie cestovných náhrad, sa na náhrady cestovných výdavkov poskytnuté v súvislosti s výkonom závislej činnosti nevzťahuje § 5 ods. 5 písm. a) zákona o dani z príjmov a poskytnuté nárokové náhrady podľa zákona o cestovných náhradách sú predmetom dane a zdaňujú sa.

4.5 Platenie poisťného pri dohodách

Od 1. 1. 2005 nadobudol účinnosť zákon č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení a o zmene a doplnení zákona č. 95/2002 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zákon č. 581/2004 Z. z. o zdravotných poisťovniach, dohľade nad zdravotnou poisťovňou.

Predmetný zákon priniesol niektoré zmeny vo vymedzení subjektov, ktorí platia poisťné na zdravotné poistenie a zavedenie inštitútu platenia preddavkov na zdravotné poistenie a ročné zúčtovanie.

4.5.1 Dohoda o vykonaní práce

Odvody poisťného sú nasledovné:

Ak je dohoda o vykonaní práce uzatvorená medzi

- zamestnancom a zamestnávateľom alebo
- poberateľom starobného dôchodku (predčasného starobného dôchodku) a zamestnávateľom.

Poistenie	Zamestnanec alebo poberateľ starobného dôchodku (predčasného) starobného dôchodku	Zamestnávateľ
nemocenské poistenie	neplatí	neplatí
starobné poistenie	neplatí	neplatí
invalidné poistenie	neplatí	neplatí
postenie v nezamestnanosti	neplatí	neplatí
úrazové poistenie neplatí 0,8 % z vymeriavacieho základu (neobmedzeného)		
garančné poistenie	neplatí	neplatí
rezervný fond solidarity	neplatí	neplatí
zdravotné poistenie	neplatí, ak je príjem nižší ako 6 500 Sk mesačne platí 14 %, ak je príjem vyšší ako 6 500 Sk mesačne, najmenej zo sumy 6 500 Sk – 910 Sk mesačne v úhrne najviac zo sumy 43 095 Sk mesačne – 6 034 Sk mesačne	neplatí

Poistenie	Zamestnanec – poberateľ invalidného dôchodku	Zamestnávateľ
nemocenské poistenie	neplatí	neplatí
starobné poistenie	neplatí	neplatí
invalidné poistenie	neplatí	neplatí
postenie v nezamestnanosti	neplatí	neplatí
úrazové poistenie	neplatí	0,8% z vymeriavacieho základu (neobmedzeného)
garančné poistenie	neplatí	neplatí
rezervný fond solidarity	neplatí	neplatí

zdravotné poistenie	<p>neplatí, ak je príjem nižší ako 4 875 Sk mesačne a zamestnanec je poberateľ invalidného (ID) s poklesom najviac 70 %</p> <p>– neplatí, ak je príjem nižší ako 3 250 Sk mesačne a zamestnanec je poberateľ invalidného dôchodku s poklesom viac ako 70 %</p> <p>– platí 7 %, ak je príjem vyšší ako 4 875 Sk mesačne a zamestnanec je poberateľom ID s poklesom najviac 70 %, najmenej zo sumy 3 250 Sk – 228 Sk mesačne, v úhrne najviac zo sumy 43 095 Sk mesačne – 3 017 Sk mesačne</p>	neplatí
---------------------	--	---------

Poistenie	Zamestnanec je študent SŠ alebo VŠ Zamestnávateľ	
nemocenské poistenie	neplatí	neplatí
starobné poistenie	neplatí	neplatí
invalidné poistenie	neplatí	neplatí
postenie v nezamestnanosti	neplatí	neplatí
úrazové poistenie	neplatí	0,8 % z vymeriavacieho základu (neobmedzeného)
garančné poistenie	neplatí	neplatí
rezervný fond solidarity	neplatí	neplatí
zdravotné poistenie	<p>neplatí, ak je príjem nižší ako 6 500 Sk mesačne</p> <p>platí 14 %, ak je príjem vyšší ako 6 500 Sk mesačne, najmenej zo sumy 6 500 Sk</p> <p>– 910 Sk mesačne, v úhrne najviac zo sumy 43 095 Sk mesačne, t.j. 6 034 Sk mesačne</p>	neplatí

4.5.2 Dohoda o brigádnickej práci študenta

Poistenie	Zamestnanec je študent SŠ alebo VŠ Zamestnávateľ	
nemocenské poistenie	neplatí	neplatí

starobné poistenie	neplatí	neplatí
invalidné poistenie	neplatí	neplatí
postenie v nezamestnanosti	neplatí	neplatí
úrazové poistenie	neplatí	0,8 % z vymeria- vacieho základu (neobmedzeného)
garančné poistenie	neplatí	neplatí
rezervný fond solidarity	neplatí	neplatí
zdravotné poistenie	neplatí, ak je príjem nižší ako 6 500 Sk mesačne platí 14 %, ak je príjem nižší ako 6 500 Sk mesačne, najmenej zo sumy 6 500 Sk, t.j. 910 Sk mesačne, v úhrne najviac zo sumy 43 095 Sk mesačne – 6 034 Sk	neplatí

Preddavok na poistné, ktoré odvádza zamestnávateľ je splatný v deň, ktorý je určený na výplatu príjmov zamestnancov za príslušný kalendárny mesiac. Za deň platby sa považuje:

- pri bezhotovostnom prevode z účtu deň, v ktorom sa uskutočnilo odpísanie platby z účtu platiteľa poistného,
- pri platbe poštovou poukážkou deň, v ktorom sa uskutočnila platba poštovou poukážkou,
- pri platbe v hotovosti deň, v ktorom sa uskutočnila platba v hotovosti v príslušnej zdravotnej poisťovni.

Platiteľ poistného je povinný bez zbytočného odkladu preukázať zdravotnej poisťovni na jej požiadanie včas uskutočnenú platbu preddavku na poistné na zdravotné poistenie. V prípade, že platiteľ poistného neodvedie preddavok na poistné riadne a včas, príslušná zdravotná poisťovňa si môže uplatniť nárok na tento preddavok na Úrade pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou.

5. Dotácie

Dotácia je nenávratná finančná pomoc poskytnutá štátom na vopred stanovený účel. Zákon o rozpočtových pravidlách v nadväznosti na dodržanie rozpočtovej disciplíny ustanovuje dodržáť podmienku účelovosti, t.j. dotácia alebo príspevok musí byť použitá len na tie účely, na ktoré bola poskytnutá. Účel, na ktorý bola dotácia alebo príspevok poskytnutá, musí byť uvedený v podmienkach poskytnutia dotácie alebo v zmluve, na základe ktorej bola dotácia alebo príspevok poskytnutá.

Podľa zákona o daniach z príjmov platného do konca roka 2003 boli od dane oslobodené aj príjmy z dotácií zo štátneho rozpočtu daňovníkov, ktorí podnikajú v poľnohospodárskej výrobe, lesnom a vodnom hospodárstve, ako samostatne hospodáriaci roľníci podľa § 12 zákona č. 105/1990 Zb. o súkromnom podnikaní občanov v znení zákona č. 219/1991 Zb. a § 10 zákona č. 181/1995 Z. z. o pozemkových spoločnostiach.

Zákon o dani z príjmov platný v roku 2004 a v roku 2005 už takýto druh dotácií neoslobodzuje. Dotácie poskytnuté samostatne hospodáriacim roľníkom sú zdaniteľným príjmom rovnako ako dotácie poskytnuté živnostníkom.

5.1 Účtovanie dotácií v jednoduchom účtovníctve

Podľa opatrenia MF/11158/2004-74, ktorým sa ustanovujú postupy účtovania v JÚ a spôsob účtovania dotácií (dopĺňa opatrenie MF SR č. 23586/2002-92) je potrebné pri účtovaní skúmať

- na aký účel bola dotácia poskytnutá,
 - či boli splnené podmienky preinvestovania poskytnutej dotácie.
- Zákon o dani z príjmov v § 19 ods. 2 písm. m) ustanovuje, že dotácia sa nezahrňuje do základu dane v období, v ktorom ju daňovník prijal, ak nebola použitá na úhradu daňových výdavkov. Dotácie (príspevky) ako príjem sa budú zahrňovať do základu dane daňovníka
- postupne vo výške odpisov,
 - naraz v období čerpania dotácie, ak bola použitá na prevádzkové náklady.
- Z daňového hľadiska bude vplyv dotácie ako príjmu a úhrada prevádzkových výdavkov alebo výdavkov na obstaranie dlhodobého majetku ako výdavku v jednom zdaňovacom období na základ dane nulový.

5.2 Úprava základu dane pri nákupe dlhodobého hmotného majetku obstaraného z podpory alebo dotácie

Podľa § 17 ods. 3 písm. h) zákona o dani z príjmov dotácia, podpora a príspevok u daňovníka, ktorý účtuje v sústave jednoduchého účtovníctva v zdaňovacom období, v ktorom ich prijal, ak neboli použité na úhradu daňových výdavkov, sú zahrňované do základu dane

1. postupne vo výške odpisov majetku nadobudnutého z týchto príjmov alebo v pomernej časti zodpovedajúcej výške použitej dotácie, podpory a príspevku na obstaranie odpisovaného majetku,
2. v období čerpania dotácie, podpory a príspevku, ak tieto nesúvisia s výdavkom účtovaným v zdaňovacom období.

Podľa opatrenia MF SR č. 23 054/2002-92, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva v znení neskorších predpisov sa účtujú na účte 346 – Dotácie zo štátneho rozpočtu a na účte 347 – Ostatné dotácie

- a) v prospech týchto účtov príjem dotácií,
- b) na ťarchu týchto účtov priznanie dotácie, nasledovne
 - dotácie na obstaranie dlhodobého majetku a na obstaranie technického zhodnotenia so súvzťažným zápisom v prospech účtu 384 – Výnosy budúcich období,
 - dotácie na hospodársku činnosť so súvzťažným zápisom v prospech účtu 648 – Ostatné výnosy z hospodárskej činnosti, ak sa dotácia poskytla na úhradu nákladov, a to v časovej a vecnej súvislosti so zaúčtovaním nákladov vynaložených na príslušný účet, na ktorý sa dotácie na hospodársku činnosť poskytli,

– dotácie na úhradu úrokov so súvzťažným zápisom v prospech účtu 668 – Ostatné finančné výnosy, a to v časovej a vecnej súvislosti so zaúčtovaním úrokov do finančných nákladov.

Na účte 346 – Dotácie zo štátneho rozpočtu sa účtuje priznanie dotácie, podpory a príspevku poskytnutej zo štátneho rozpočtu a priznanie dotácie z prostriedkov Európskych spoločenstiev podľa osobitného predpisu.

5.3 Zdaňovanie finančných príspevkov poskytovaných zo štrukturálnych fondov EÚ vyplácané Pôdohospodárskou platobnou agentúrou fyzickým osobám - nepodnikateľom

V zmysle § 9 ods. 2 písm. k) zákona o dani z príjmov od dane sú oslobodené podpory a príspevky z prostriedkov nadácií a občianskych združení, neziskových organizácií a neinvestičných fondov vrátane nepeňažného plnenia, podpory a príspevky poskytované z prostriedkov štátneho rozpočtu, rozpočtov obcí, vyšších územných celkov a štátnych fondov vrátane nepeňažného plnenia okrem platieb prijatých ako náhrada za stratu príjmu alebo v súvislosti s výkonom činností, z ktorých plynú príjmy podľa § 5 a 6.

Predmetné príjmy spadajú do rámca príjmov uvedených v § 9 zákona o dani z príjmov. Podľa § 9 ods. 2 písm. k) zákona o dani z príjmov sú od dane oslobodené podpory a príspevky poskytované z prostriedkov štátneho rozpočtu.

Na nakladanie a hospodárenie s prostriedkami štrukturálnych povstupových fondov sa vzťahujú príslušné ustanovenia zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy. Podľa § 7 ods. 2 a § 8 ods. 3 zákona o rozpočtových pravidlách sa prostriedky Európskej únie zaraďujú do príjmov štátneho rozpočtu Slovenskej republiky, t.j. stávajú sa súčasťou tohto štátneho rozpočtu, v ktorom sa na použitie týchto prostriedkov rozpočtujú tiež príslušné výdavky.

Keďže účelovo určené prostriedky EÚ vypláca konečnému prijímateľovi pomoci platobná jednotka – Poľnohospodárska platobná agentúra z príslušného výdavkového účtu Štátnej pokladnice, t.j. z prostriedkov štátneho rozpočtu, sú tieto v súlade s ustanovením § 9 ods. 2 písm. k) zákona o dani z príjmov od dane oslobodené.

Oslobodenie predmetných príjmov daňovníka – nepodnikateľa od dane z príjmov je plne v súlade s predmetom a účelom zákona o dani z príjmov. Rovnako ako v prípade daňovníka – podnikateľa je vplyv takýchto príjmov (dotácií zo štátneho rozpočtu) na základ dane daňovníka – nepodnikateľa neutrálny.

6. Formy podpory v poľnohospodárstve

Ministerstvo pôdohospodárstva SR podľa § 5 a § 6 ods. 1 písm. a) zákona č. 473/2003 Z. z. o Poľnohospodárskej platobnej agentúre, o podpore podnikania v pôdohospodárstve a o zmene a doplnení niektorých zákonov vydalo usmernenie ministra pôdohospodárstva na úseku štátnej správy o podpore v poľnohospodárstve poskytovanej formou jednotnej platby na plochu a doplnkových vyrovnávacích platieb uverejnené vo vestníku Ministerstva pôdohospodárstva SR.

Podľa uvedeného usmernenia príslušným miestom pre poskytnutie podpory podľa všeobecne záväzných právnych predpisov je Poľnohospodárska platobná agentúra. Poľnohospodárska platobná agentúra poskytuje podporu formou

1. jednotnej platby na plochu poľnohospodársky využívannej plochy (SAPS),
2. doplnkových vyrovnávacích platieb.

Ad 1) **Agentúra poskytuje jednotnú platbu na plochu poľnohospodársky využívannej plochy** (platbu SAPS) podľa všeobecne záväzných právnych predpisov uvedených v článku 1 na plochu poľnohospodársky využívannej pôdy vedenú v evidencii pôdnych blokov a dielov pôdnych blokov,

- ktorá bola k 30. júnu 2003 obhospodarovaná a udržiavaná,
- o výmere najmenej 1 hektár, pričom táto výmera môže predstavovať viaceré súvislé diely jedného pôdneho bloku jednej kultúry (orná pôda, trvalé kultúry, záhradky, trvalý trávny porast), o výmere najmenej 0,3 hektára využívanú jedným žiadateľom,
- udržiavanú v súlade s dobrými poľnohospodárskymi a environmentálnymi podmienkami.

Dobré poľnohospodárske a environmentálne podmienky sú:

Oblasť

Pôdna erózia

Chrániť pôdu pomocou vhodných opatrení

Štandardy

- a) poľnohospodársku pôdu pri priemernom sklone kultúrneho podielu viac ako 12° nie je vhodné využívať ako ornú pôdu s výnimkou pestovania viacročných krmovín (VRK) a tráv na ornej pôde (pre hospodársky rok 2004/2005 s výnimkou husto osiatych plodín so šírkou medziriadku max. 16 cm),
- b) na orných pôdach pri priemernom sklone kultúrneho dielu 7° až 12° je možné pestovať plodiny na ornej pôde len pri takom spôsobe pestovania, ktoré zamedzí tvorbe ryhovej erózie.

Oblasť

Minimálna miera údržby

Zaistiť minimálnu úroveň údržby a zabrániť zhoršeniu stanovíšť

Štandardy

- a) udržiavať všetky plochy trávnych porastov kosením alebo spásaním a mulčovaním,
- b) udržiavať plochy ornej pôdy nevyužívannej na produkciu plodín kosením alebo mulčovaním.

Ad 2) Doplnkové vyrovnávacie platby sú financované zo

- záručnej sekcie EPÚZF,
- zdrojov plánu rozvoja vidieka Slovenskej republiky,
- zdrojov štátneho rozpočtu.

6.1 Podrobnosti poskytovania podpory v oblasti poľnohospodárstva, potravinárstva a lesného hospodárstva

Ministerstvo pôdohospodárstva SR a Poľnohospodárska platobná agentúra vydali metodický pokyn k výnosu Ministerstva pôdohospodárstva SR z 13. apríla 2004 č. 806/2004-100 o podrobnostiach o poskytovaní podpory v oblasti poľnohospodárstva, potravinárstva a lesného hospodárstva č. 500/581/2005.

Predmetný pokyn vychádza zo schválených podporných schém, ktoré boli predložené na notifikáciu Komisii Európskej únii. Zabezpečuje jednotný výklad ku všetkým ustanoveniam a opatreniam vyššie uvedeného výnosu.

Vyhlasovateľom a poskytovateľom podpory je Ministerstvo pôdohospodárstva SR. Vykonávateľom štátnej pomoci je Poľnohospodárska platobná agentúra.

6.2 Poskytovanie národnej podpory v poľnohospodárstve, potravinárstve a v lesnom hospodárstve v rámci rozpočtového programu „ Podpora agrárneho rozvoja vidieka“

- podpora na založenie a vedenie plemennej knihy alebo plemenárskej evidencie
 - podpora na testovanie zamerané na odhad plemennej hodnoty a kontrolu úžitkovosti
 - podpora chovu plemenníkov s vysokou s vysokou plemennou hodnotou registrovaných v plemennej knihe
 - podpora chovu prasníc podľa stavu k 31. decembru predchádzajúceho roka
 - podpora na opeľovanie činnosti včiel
 - podpora historicky a spoločensky významných zariadení Národný žrebčín Topoľčianky, š.p. a Závodisko š.p. Bratislava
 - podpora zlepšenia genetickej kvality chovov, a to nákup plemení a predaj včelích matiek
 - podpora chovu bahníc, jariek a kôz s vysokou plemennou hodnotou zapísaných v plemennej knihe alebo v plemennom registri
 - podpora na nákup výkonných plemenných línií mäsových a nosivých typov sliepok určených na produkciu vysoko efektívnych hybridov
 - podpora na genofond pôvodných druhov rýb
 - podpora chovu plemien historického významu pre SR
 - podpora výskumu a vývoja na zachovanie a starostlivosť o genofond rastlín
 - podpora na využívanie závlah
 - podpora na úhrady časti úrokov z poskytnutých dlhodobých úverov
 - podpora na čiastočnú úhradu úrokov z úveru na skladiskový záložný list
 - podpora na čiastočnú úhradu úrokov na tovarový záložný list
 - podpora na úhradu časti poistného
 - podpora na úhradu škôd v rastlinnej výrobe
 - podpora na úhradu škôd vzniknutých nariadením opatrenia v dôsledku výskytu nákaz, alebo iných hromadných ochorení zvierat
 - technická podpora
 - podpora na zvýšenie spotreby mlieka a mliečnych výrobkov u detí s povinnou školskou dochádzkou
 - podpora na ochranu lesných porastov
 - podpora na vyhotovovanie lesných hospodárskych plánov
 - podpora na chemickú a biologickú meliorizáciu pôd
 - podpora na združovanie vlastníkov lesov do výmery 50 hektárov do združení s právnou subjektivitou
 - podpora na vypracovanie protipožiarnej dokumentácie, projektov, posudkov a expertíz na činnosti verejnoprospešného charakteru
 - podpora v potravinárstve
 - podpora na nákup plemenných zvierat
 - podpora na investície historicky a spoločensky významných zariadení
 - podpora na budovanie certifikačného systému ovocných plodín a viniča hroznorodého
 - podpora na stavby, rekonštrukciu a modernizáciu hydromeliorizačných zariadení
- V nasledujúcom texte si bližšie priblížime podpory poskytované v súvislosti s lesným hospodárením.

6.3 Podpora na ochranu lesných porastov proti biotickým škodcom v lese a na skladoch, na budovanie a obhospodarovanie génových zdrojov, testovanie genetickej kvality uznaných zdrojov

lesného reprodukčného materiálu, zber a uchovávanie ohrozeného genofondu lesných drevín a na protipovodňové, protilávínové a protierózne opatrenia na lesných pozemkoch

Biotický škodca je živočíšny činiteľ (najmä hmyz, lesné stavovce a zver), ktorého dôsledkom je poškodenie, resp. zničenie lesa nad rámec únosnosti pri bežnom hospodárení a v prípade výskytu mimoriadnych udalostí v lese. Za biotického škodcu sa pritom považuje:

- a) podkôrny a drevokazný hmyz v lesných porastoch,
- b) listožravý hmyz v lesných porastoch,
- c) cicavý hmyz v lesných porastoch,
- d) hmyz v škôlkach, skladoch a výsadbách,
- e) zver,
- f) drobné hlodavce.

Podpora sa použije na úhradu oprávnených nákladov. Za oprávnené náklady sa považujú všetky náklady (vrátane sadbového materiálu lesných drevín, aj vlastný sadbový materiál) na realizáciu jednotlivých aktivít schémy, okrem vlastných mzdových nákladov žiadateľa.

Oprávnené náklady zahŕňajú náklady na:

- a) ochranu lesných porastov proti biotickým škodcom v lese a na skladoch:
 - náklady na obstaranie, inštaláciu a kontrolu lapákov a lapačov,
 - náklady na obstaranie prípravkov proti biotickým škodcom a ich leteckej a pozemnej aplikácie,
 - náklady na obstaranie prípravkov a ich aplikácia proti odhryzu, obhryzu a lúpaniu zverou,
 - náklady na obstaranie prípravkov a ich aplikácia proti drobným hlodavcom.
- b) budovanie a obhospodarovanie génových zdrojov:
 - náklady na vyznačenie uznaného zdroja reprodukčného materiálu v teréne podľa § 7 ods. 9 zákona č. 217/2004 Z. z.,
 - náklady na podporu prirodzenej obnovy v uznaných porastoch pre zber semena a jej ochrana vrátane oplotenia,
 - náklady na zber semennej suroviny, rezkov a vrúbľov z vysokých stromov v génových zdrojoch mimoriadnej biologickej a hospodárskej hodnoty [podmienkou zberu je, že sa uskutoční v uznanom zdroji alebo semennom zdroji podľa § 5 ods. 1 písm. b) zákona č. 217/2004 Z. z., podľa STN 48 1211, v súlade s programom zachovania genofondu lesných drevín, ktorý preverila komisia pre reprodukčný materiál a jeho zdroje zriadená ministerstvom podľa § 29 ods.2 písm. d) zákona č. 217/2004 Z. z.],
 - náklady na založenie semenného sadu vrátane získania vrúbľov, dopestovania sadbového materiálu a oplotenia, pre nasledujúce dreviny:
 - smreka obyčajného pre semenárske oblasti kysucko-oravskú, tatranskú a šarišsko-spišskú z rodičovských – výberových stromov vyselektovaných na základe vyššej tolerance k nepriaznivým podmienkam prostredia, predovšetkým emisiám,
 - duba letného, zvlášť jeho podunajského ekotypu,
 - regionálnych semenných sadov drevín uvedených v § 9 ods. 2 zákona č. 217/2004 Z. z. (podmienkou je, že semenný sad sa zakladá z viac ako 50 výberových – rodičovských stromov s vyrovnaným podielom vrúbľovancov alebo potomstiev každého stromu),
 - náklady na biotechnické opatrenia na podporu plnenia funkcií semenných sadov podľa prílohy 3 časť 1 zákona 217/2004 Z. z.,
 - náklady na založenie semenného porastu vrátane dopestovania sadbového materiálu a oplotenia; podmienkou je, že semenný porast bude slúžiť na reprodukciu ohrozeného genofondu alebo genofondu mimoriadnej biologickej hodnoty a zakladá sa z potomstiev viac ako 50 materských stromov s vyrovnanými podielmi,
 - náklady na založenie matečnice a hlavovej škôlky vrátane dopestovania sadbového materiálu a jej oplotenia,
 - náklady na hospodárske opatrenia v semennom poraste, pokiaľ spĺňajú požiadavky a slúžia na reprodukciu genofondu mimoriadnej biologickej a hospodárskej hodnoty,
 - náklady na obranné opatrenia (letecky alebo pozemne) proti biotickým škodcom v uznaných zdrojoch reprodukčného materiálu podľa § 4 ods. 2 zákona č. 217/2004 Z. z.

6.4 Podpora na vyhotovenie lesných hospodárskych plánov pre vlastníkov lesov

Lesný hospodársky plán (LHP) je nástrojom na cieľavedomé trvalo udržateľné obhospodarovanie lesov, ktorým sa sleduje zlepšovanie ich funkcií a je podkladom na plánovanie lesnej výroby. LHP sa ako výsledok hospodárskej úpravy lesov vyhotovuje podľa zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch pre všetky lesy, bez ohľadu na veľkosť a správu (vlastníctvo, užívanie), na zabezpečenie plánovitého obhospodarovania lesného fondu. LHP sa vyhotovuje pre časti lesov podľa ich užívania, podľa zásad schválených orgánom štátnej správy (krajským lesným úradom) na základe komplexného zisťovania stavu a sledovania vývoja lesov, spravidla na obdobie desiatich rokov.

Podpora sa poskytne súkromnému vlastníkovi alebo nájomcovi a správcovi lesného pozemku a len tým pozemkovým spoločenstvám podľa zákona č. 181/1995 Z. z., ktoré majú právnu subjektivitu a združeniam vlastníkov neštátnych lesov vytvoreným podľa ObchZ alebo združeniam vlastníkov lesa podľa ObčZ.

Ak je žiadateľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá je vlastníkom alebo užívateľom lesného pozemku, tento vzťah preukáže:

- listom vlastníctva alebo overenou kópiou výpisu z KN nie staršou ako 3 mesiace,
 - úplným výpisom z LV nie starším ako 3 mesiace,
 - zmluvným vzťahom, ktorého príloha bude obsahovať overenú kópiu výpisu KN k predmetnému zmluvnému vzťahu nie staršiu ako 3 mesiace alebo úplným výpisom z LV k predmetnému zmluvnému vzťahu a nie starším ako 3 mesiace,
 - dokladom o evidencii na obecnom úrade v zmysle zákona č. 105/1990 Zb. o súkromnom podnikaní občanov v znení neskorších predpisov,
 - dokladom o živnosti v zmysle živnostenského zákona alebo príslušným výpisom z registra.
- Za oprávnené náklady sa považujú náklady spojené s vyhotovením LHP v digitálnom tvare v schválenom štandarde a grafických údajov tematického štátneho mapového diela.

I. etapa – prípravné práce

- príprava a vyhotovenie predbežnej správy, základného protokolu,
- príprava a spracovanie podkladov z katastra nehnuteľností.

II. etapa – rozpracovanie LHP

- vonkajšie taxačné práce (činnosti zabezpečujúce podrobné zistenie stavu lesa a podrobné plánovanie v jednotkách priestorového rozdelenia lesa),
- ukončenie vonkajších prác,
- prerokovanie opisu porastov a návrhov plánu hospodárskych opatrení so žiadateľom o podporu a ostatnými subjektami dotknutými vyhotovením LHP,
- vyhotovenie a odovzdanie porovnávacieho výkazu starého a nového označenia jednotiek priestorového rozdelenia lesa žiadateľovi o podporu,
- vyhotovenie a odovzdanie provizórnej mapy žiadateľovi o podporu,
- rozpracovanie vektorizácie lesníckej digitálnej mapy (ďalej len „LDM“),
- editácia údajov LHP v digitálnej forme vrátane vykonania kontrol údajov.

III. etapa – dokončenie obnovy LHP

- vyhotovenie lesníckej digitálnej mapy (ďalej len „LDM“) – vektorizácia LDM,
- vyhotovenie tabuľky plochovej a prepojenie s údajmi LHP,
- výber a stanovenie ťažbového ukazovateľa príslušných kategórií lesa a následná úprava predpisov LHP príslušných JPRL,
- vyhotovenie určených prehľadov LHP,
- odsúhlasenie výsledných sumárov za LHP a prerokovanie upravených predpisov jednotiek priestorového rozdelenia lesa (ďalej len „JPRL“), oproti prerokovaným v rámci ukončenia vonkajších prác so žiadateľom o podporu a s ostatnými zainteresovanými subjektami,
- vyhotovenie všeobecnej časti LHP,
- vyhotovenie čistopisu LHP,

- vyhotovenie kartografického originálu porastovej mapy, kontrola prevzateľnosti grafických údajov správcom (tematické štátne mapové dielo),
- doručenie konceptu LHP krajskému lesnému úradu na posúdenie a schválenie.

IV. etapa – schválenie LHP krajským lesným úradom a odovzdanie výstupov

- vyhotovenie návrhu „záverečného protokolu“ v zmysle určeného vzoru MP SR (sekciami lesníckou) na základe vykonanej záverečnej pochôdzky,
- zapracovanie pripomienok vyplývajúcich zo záverečného protokolu do príslušných náležitostí LHP,
- kontrola zapisateľnosti údajov číselnej časti LHP do databanky údajov lesníckeho informačného centra,
- zapracovanie pripomienok vyplývajúcich zo záverečného protokolu od kontrolóra kvality prevzateľnosti grafických údajov správcom (tematické štátne mapové dielo – ďalej len „TŠMD“),
- schválenie LHP,
- odovzdanie požadovaných databáz údajov LHP na zápis do databanky lesníckeho informačného centra a grafických údajov správcovi TŠMD.

6.5 Podpora na chemickú a biologickú meliorizáciu pôd, príprava plôch pred zalesňovaním a zalesnenie po kalamiťach a preventívne protipožiarné opatrenia v lese

Podpora sa poskytuje žiadateľovi, ktorým môže byť súkromný vlastník alebo nájomca a správca lesného pozemku a štátna organizácia lesného hospodárstva. Podpora sa použije na úhradu nákladov na

- a) zalesňovanie (vrátane podsadiet) meliorizačnými, prípravnými, prípadne inými drevinami, ktoré zodpovedajú podmienkam stanovišťa, zabezpečia zvyšovanie diverzity z hľadiska vekovej, horizontálnej a vertikálnej štruktúry (vrátane nákladov na nákup sadeníc) a sú tolerantnejšie k zmeneným ekologickým podmienkam a k zmenám klímy (zalesňovanie zahŕňa zvýšený počet sadeníc oproti normovanému počtu sadeníc na 1 ha, nadštandardnej kvality a obaľovanie sadeníc),
- b) mechanické alebo chemické ničenie buriny, krov a výmladkov v zaburinených porastoch alebo holinách vzniknutých následkom pôsobenia antropogénnych škodlivých činiteľov najmä imisií (vrátane materiálu),
- c) opakované vyžínanie,
- d) okopávanie s mulčovaním (vrátane materiálu),
- e) oplocovanie mladých lesných porastov (vrátane materiálu),
- f) výchovu mladých lesných porastov,
- g) ochranné a obranné opatrenia proti hmyzím škodcom (vrátane materiálu),
- h) realizáciu supresívnych opatrení na likvidáciu hmyzích škodcov s využitím ekologicky akceptovateľných metód (vrátane materiálu),
- i) vápnenie,
- j) hnojenie (pri výsadbe, resp. prihnojovanie založených kultúr), aj na asimilačné orgány (aj letecky),
- k) používanie rastových stimulátorov,
- l) aplikácia látok zlepšujúcich sorpčnú schopnosť zemín (napr. aplikácia zeolitu, alginitu a pod., aplikácia dreveného popola zo spaľovania lesnej biomasy),
- m) aplikácia mulčovacích plachtíčiek s výplňou (vrátane materiálu),
- n) odvoz kalamitného dreva prostredníctvom vrtuľníkov v neprístupných lokalitách, kde sú vykonávané nápravné opatrenia v lesoch postihnutých imisiami,
- o) výrobu a inštaláciu výstražných tabúl (vrátane materiálu),
- p) výrobu propagačných materiálov o prevencii pred lesnými požiarmi,
- q) organizáciu seminárov a workshopov o prevencii pred lesnými požiarmi,
- r) rozhlasové a televízne relácie zamerané na prevenciu pred lesnými požiarmi, budovanie protipožiarnych pásov v lese,
- s) technicko organizačné opatrenia (monitorovanie, spojovacia technika).

Podporu nemožno použiť na nájomné, na zaplatenie dane z pridanej hodnoty v prípade, že konečný prijímateľ pomoci je platiteľ dane z pridanej hodnoty, na bankové poplatky.

6.6 Podpora na združovanie vlastníkov lesov do výmery 50 ha do združení s právnou subjektivitou

Žiadateľom o podporu môžu byť združenia súkromných vlastníkov lesov s právnou subjektivitou a združenia vlastníkov obecných a cirkevných lesov s právnou subjektivitou, ktorých združený majetok dosahuje výmeru minimálne 50 ha.

Združovanie je spájanie sa fyzických alebo právnických osôb do väčších celkov, s cieľom spoločne a racionálne užívať (obhospodarovať) majetok (nehnutelnosti) vo vlastníctve členov združenia.

Združenie je novo vzniknutý právny subjekt, ktorý vznikne na základe zmluvy medzi vlastníkmi lesov alebo ich združeniami podľa súčasne platných právnych predpisov, s cieľom spojiť svoju činnosť alebo časť svojich prostriedkov na dosiahnutie určitého cieľa (účelu), prípadne pre iný spoločný záujem (napr. obstarávať spoločné veci vyplývajúce zo spoluvlastníctva spoločnej nehnuteľnosti), pričom združujúcimi sa subjektami podľa § 18 ods. 2 písm. e) zákona č. 473/2003 Z. z. o Pôdohospodárskej platobnej agentúre, o podpore podnikania v pôdohospodárstve a o zmene a doplnení niektorých zákonov môžu byť aj pozemkové spoločenstvá založené podľa § 11 zákona č. 181/1995 Z. z. o pozemkových spoločenstvách.

Žiadateľ o podporu je novo vzniknutý právny subjekt (združenie vlastníkov lesov), ktorého výmera lesov dosahuje minimálne 50 a viac hektárov, pričom žiadateľom môže byť aj združenie, ktoré vzniklo pred účinnosťou zákona.

Žiadateľom o podporu môže byť súkromný vlastník alebo nájomca a správca lesného pozemku okrem štátnej organizácie lesného hospodárstva.

Podpora je stanovená na základe splnenia taxatívne určených kritérií pre poskytnutie príspevku:

- a) sadzba na 1 ha obhospodarovanej pôdy,
- b) veľkosť celkového združeného lesného majetku – lesných pozemkov,
- c) veľkosť výmer jednotlivých združených lesných majetkov – lesných pozemkov.

6.7 Podpora na vypracovanie protipožiarnej dokumentácie, projektov, posudkov a expertíz na činnosti verejnoprospešného charakteru pre vlastníkov lesov

Protipožiarna dokumentácia je dokumentácia – projekt, ktorý je potrebný na realizáciu navrhovaného protipožiarneho opatrenia (napr. výstavba vodnej nádrže, protipožiarnej veže a iných zariadení na ochranu lesa pred lesnými požiarimi vrátane projektov lesných ciest, ktorých účelom je najmä sprístupnenie lesa na účinnú ochranu lesov pred požiarimi a na verejnoprospešné účely).

Podporu možno použiť na úhradu všetkých nákladov na vypracovanie protipožiarnej dokumentácie, projektov, posudkov a expertíz, okrem vlastných mzdových nákladov žiadateľa. Môže ísť o expertízy, posudky a stanoviská súvisiace s:

- ochranou lesa a jeho poškodením, resp. s ohrozenosťou lesných drevín a porastov,
- hospodárskou úpravou lesov,
- mimoriadnymi situáciami v lese,
- nápravnými opatreniami v lesoch,
- mimoriadnymi situáciami pri výkone práva poľovníctva,
- škodami na lese a lesnom majetku.